

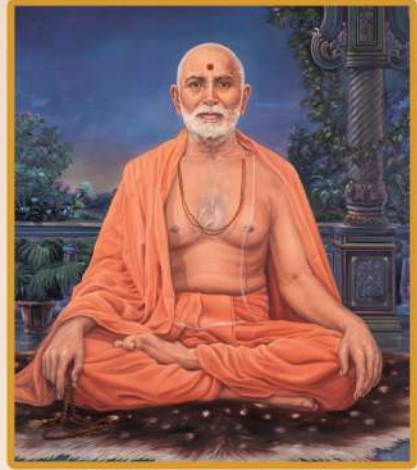
|| Shri Swaminarayan Vijayate ||

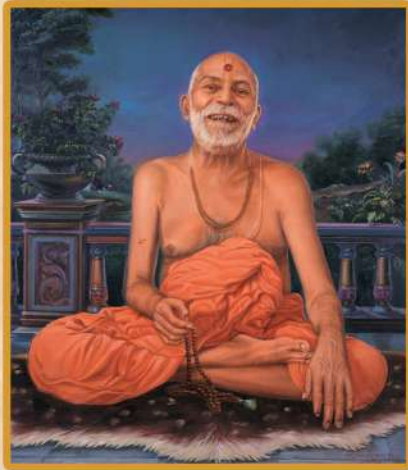
Bhagwan Swaminarayan and Aksharbrahman Gunatitanand Swami
(Shri Akshar-Purushottam Maharaj)

**Bhramswarup
Bhagatji Maharaj**

**Bhramswarup
Shastriji Maharaj**

**Bhramswarup
Yogiji Maharaj**

**Bhramswarup
Pramukh swami Maharaj**

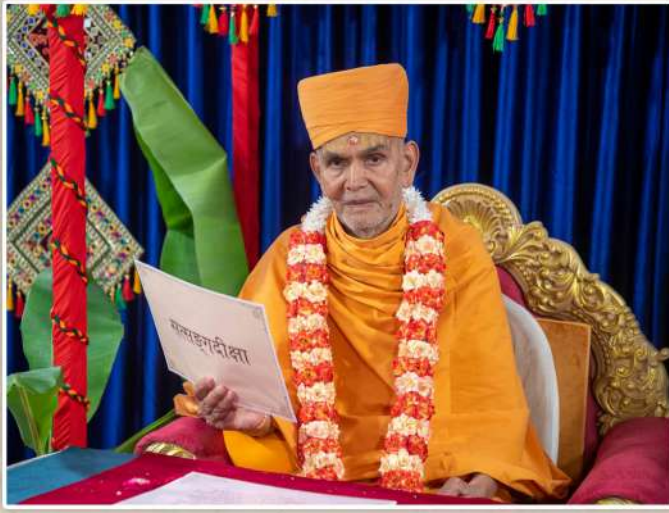

Pragat Bhramaswarup Mahant Swami Maharaj

I CAN , I WILL, I MUST

(C W M)

Sadhu Keshavjivandas

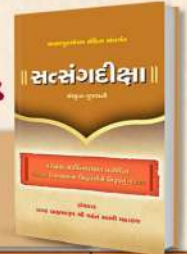

Pragat Brahmaswarup Mahant Swami Maharaj

I CAN , I WILL, I MUST

(C W M)

Sadhu Keshavjivandas

Goal: Memorize 315 Shloks

Date	Milestone	Mukhpath Shloks	Total Shloks
28 March 2021, Sunday	Pragji Bhakta Jayanti	52	52
25 April 2021, Sunday	Swaminarayan Jayanti	36	88
06 June 2021, Sunday	Yogi Jayanti	68	156
18 July 2021, Sunday	Gurupurnima	64	220
29 August 2021, Sunday	Janmashtami	52	272
19 September 2021, Sunday	Final Round-1	43	315
26 September 2021, Sunday	Final Round - 2	Revision	315

॥ सत्संगदीक्षा मुखणठ स्मर्था ॥

- [1] स्वाभिनारायणः साक्षाद् अक्षरपुरुषोत्तमः ।
सर्वेभ्यः परमां शान्तिम् आनन्दं सुखमर्पयेत् ॥१॥

Swāminārāyanah sākshād Akshara-Purushottamah
Sarvebhyah paramam shāntim ānandam sukham arpayet (1)

- [2] देहोयं साधनं मुक्तेर्न भोगमात्रसाधनम् ।
दुर्लभो नश्वरश्चायं वारंवारं न लभ्यते ॥२॥

Deho'yam sādhanam mukter na bhoga-mātra-sādhanam
Durlabho nashvarash-chā'yam vāram-vāram na labhyate (2)

- [3] लौकिको व्यवहारस्तु देहनिर्वाहहेतुकः ।
नैव स परमं लक्ष्यम् अस्य मनुष्यजन्मनः ॥३॥

Laukiko vyavahāras-tu deha-nirvāha-hetukah
Naiva sa paramam lakshyam asya manushya-janmanaha (3)

- [4] नाशाय सर्वदोषाणां ब्रह्मस्थितेरवाप्तये ।
कर्तुं भगवतो भक्तिम् अस्य देहस्य लम्बनम् ॥४॥

Nāshāya sarva-doshānām brahma-sthiter avāptaye
Kartum Bhagavato bhaktim asya dehasya lambhanam (4)

- [5] सर्वमिदं हि सत्संगाद्भव्यते निश्चितं जनैः ।
अतः सदैव सत्संगः करणीयो मुमुक्षुभिः ॥५॥

Sarvam idam hi satsangā-labhyate nishchitam janaihi
Atah sadaiva satsangah karaniyo mumukshubhihi (5)

- [6] सत्संगः स्थापितस्तस्माद् दिव्योयं परब्रह्मज्ञा ।
स्वामिनारायणेनेह साक्षादेवावतीर्य च ॥६॥

Satsangah sthāpitas-tasmād divyo'yam parabrahmanā
Swāminārāyaneneha sākshād evā'vatirya cha (6)

- [7] सत्संगस्यास्य विज्ञानं मुमुक्षूणां भवेदिति ।
शास्त्रं सत्संगदीक्षेति शुभाशयाद् विरच्यते ॥७॥

Satsangasyāsya vignānam mumukshunām bhaved iti
Shāstram Satsanga-Diksheti shubhā'shayād virachyate (7)

- [8] सत्यस्य स्वात्मनः संगः सत्यस्य परमात्मनः ।
सत्यस्य च गुरोः संगः सच्छास्त्राणां तथैव च ॥८॥

Satyasya svātmanah sangah satyasya Paramātmanah
Satyasya cha guroh sangah sach-chhāstrānām tathaiva cha (8)

- [9] विज्ञातव्यमिदं सत्यं सत्संगस्य हि लक्षणम् ।
कुर्वन्नेवंविधं दिव्यं सत्संगं स्यात् सुधी जनः ॥८॥

Vignātavyam idam satyam satsangasya hi lakshanam
Kurvan-nevam vidham divyam satsangam syāt sukhi janaha (9)

- [10] दीक्षेति दृढसंकल्पः सश्रद्धं निश्चयोयलः ।
सम्यक् समर्पणं प्रीत्या निष्ठा व्रतं दृढाश्रयः ॥१०॥

Diksheti dradha-sankalpah sa-shraddham nishchayo-chalaha
Samyak samarpanam prityā nishthā vratam dradhāshrayaha (10)

- [11] शास्त्रेस्मिंशापिता स्पष्टम् आज्ञोपासनपद्धतिः ।
परमात्म-परब्रह्म-सहजानन्द-दर्शिता ॥११॥

Shāstre'smin gnāpitā spashtam āgnopāsana-paddhatihi
Paramātma-Parabrahma-Sahajānanda-darshitā (11)

- [12] सत्संगाधिकृतः सर्वे सर्वे सुभाधिकारिणः ।
सर्वेर्हा ब्रह्मविद्यायां नार्यश्चैव नरास्तथा ॥१२॥

Satsangā'dhikrutah sarve sarve sukhā'dhi-kārinaha
Sarve'rhā brahmavidyāyām nāryash-chaiva narās-tathā (12)

- [13] नैव न्यूनाधिकत्वं स्यात् सत्संगे लिंगभेदतः ।
स्वस्वमर्यादया सर्वे भक्त्या मुक्तिं समाप्नुयुः ॥१३॥

Naiva nyunādhikatvam syāt satsange linga-bhedataha
Sva-sva-maryādayā sarve bhaktyā muktim samāpnuyuhu (13)

- [14] सर्ववर्णगताः सर्वा नार्यः सर्वे नरास्तथा ।
सत्संगे ब्रह्मविद्यायां मोक्षे सदाधिकारिणः ॥१४॥

Sarva-varna-gatāh sarvā nāryah sarve narās-tathā
Satsange brahmavidyāyām mokshe sadā'dhikārinaha (14)

- [15] न न्यूनाधिकता कार्या वर्णधारेश कर्हिचित् ।
त्यक्त्वा स्ववर्णमानं च सेवा कार्या मिथः समैः ॥१५॥

Na nyunā'dhikatā kāryā varnā'dhārena karhichit
Tyaktvā sva-varna-mānam cha sevā kāryā mithah samaihi (15)

- [16] ज्ञात्या नैव महान् कोपि नैव न्यूनस्तथा यतः ।
ज्ञात्या क्लेशो न कर्तव्यः सुखं सत्संगमाचरेत् ॥१६॥

Jātyā naiva mahān ko'pi naiva nyunas-tathā yataha
Jātyā klesho na kartavyah sukham satsangam ācharet (16)

- [17] सर्वधिकारिणो भोक्षे गृह्णित्वाग्निनोपि च ।
न न्यूनाधिकता तत्र सर्वे भक्ता यतः प्रभोः ॥१७॥

Sarve'dhikārino mokshe gruhinas-tyāgino'pi cha
Na nyunā'dhikatā tatra sarve bhaktā yatah Prabhoho (17)

- [18] स्वामिनारायणेनन्य-दृढपरमभक्तये ।
गृहीत्वाश्रयदीक्षाया मन्त्रं सत्संगमाप्नुयात् ॥१८॥

Swāminārāyane'-nanya-dradha-parama-bhaktaye
Gruhitvā'-shraya-dikshāyā mantram satsangam āpnuyāt (18)

- [19] आश्रयदीक्षा मंत्र आ प्रमाणे छेः
धन्योस्मि पूर्णकामोस्मि निष्पापो निर्भयः सुधी ।
अक्षरगुरुयोगेन स्वामिनारायणाश्रयात् ॥१९॥

The Ashray Diksha Mantra is as follows:
Dhanyo'-smi purnakāmo'-smi nishpāpo nirbhayah sukhi
Akshara-guru-yogena Swāminārāyanā-shrayāt (19)

- [20] आश्रयेत् सहजानन्दं हरिं ब्रह्माक्षरं तथा ।
गुणातीतं गुरुं प्रीत्या मुमुक्षुः स्वात्ममुक्तये ॥२०॥

Āshrayet Sahajānandam Harim Brahmā'ksharam tathā
Guṇātītam gurum prityā mumukshuh svātma-muktaye (20)

- [21] काष्ठजं द्विगुणं मालां कन्ठे सदैव धारयेत् ।
सत्संगं हि समाश्रित्य सत्संगनियमांस्तथा ॥२१॥

Kāshtha-jām dvi-gunām mālām kanthe sadaiva dhārayet
Satsangam hi samāshritya satsanga-niyamāns-tathā (21)

- [22] गुरुं ब्रह्मस्वरूपं तु विना न संभवेद् भवे ।
तत्त्वतो ब्रह्मविधायः साक्षात्कारो हि ज्वने ॥२२॥

Gurum Brahmaswarupam tu vinā na sambhaved bhave
Tattvato brahmavidyāyāh sākshātkāro hi jivane (22)

- [23] नोत्तमो निर्विकल्पश्च निश्चयः परमात्मनः ।
न स्वात्मब्रह्मभावोपि ब्रह्माक्षरं गुरुं विना ॥२३॥

Nottamo nirvikalpash-cha nishchayah Paramātmanaha
Na svātma-brahma-bhāvo'-pi Brahmā'-ksharam gurum vinā (23)

- [24] नैवापि तत्त्वतो भक्तिः परमानन्दप्रापणम् ।
नापि त्रिविधतापानां नाशो ब्रह्मगुरुं विना ॥२४॥

Naivā-pi tattvato bhaktih paramānanda-prāpanam
Nā'-pi trividha-tāpānām nāsho Brahma-gurum vinā (24)

- [25] अतः समाश्रयेन्नित्यं प्रत्यक्षमक्षरं गुरुम् ।
सर्वसिद्धिकरं दिव्यं परमात्मानुत्भावकम् ॥२५॥

Atah samāshrayen-nityam pratyaksham Aksharam gurum
Sarva-siddhi-karam divyam Paramātmā'-nubhāvakam (25)

- [26] सर्वं दुर्यसनं त्याज्यं सर्वैः सत्संगिभिः सदा ।
अनेकरोगदुःखानां कारणं व्यसनं यतः ॥२६॥

Sarvam dur-vyasanam tyājyam sarvaih satsangibhih sadā
Aneka-roga-dukhānām kāranam vyasanam yataha (26)

- [27] सुराभंगात्तमालादि यद् यद् भवेद्धि मादकम् ।
तद् भक्षयेत् पिबेन्नैव धूम्रपानमपि त्यजेत् ॥२७॥

Surā-bhangā-tamālādi yad yad bhaveddhi mādakam
Tad bhakshayet piben-naiva dhumra-pānam api tyajet (27)

- [28] परित्याज्यं सदा द्यूतं सर्वैः सर्वप्रकारकम् ।
त्यक्तव्यो व्यभियारश्च नारीभिः पुरुषैस्तथा ॥२८॥

Pari-tyājyam sadā dyutam sarvaih sarva-prakārakam
Tyaktavyo vyabhichārash-cha nāribhih purushais-tathā (28)

[29] मांसं मत्स्यं तथाऽऽनि भक्षयेयुर्न कर्हिचित् ।
पलाशुं लशुनं हिंशु न च सत्संगिनो जनाः ॥२८॥

Mānsam matsyam tathā'ndāni bhakshayeyur na karhichit
Palāndum lashunam hingu na cha satsangino janāhā (29)

[30] पातव्यं गालितं पेयं जलं दुग्धादिकं तथा ।
आद्यं पानमशुद्धं यद् गृह्णीयाद् वस्तु तन्नहि ॥३०॥

Pātavyam gālitam peyam jalam dugdhādikam tathā
Khādyam pānam ashuddham yad grahniyād vastu tan-nahi (30)

[31] यौर्यं न कर्हिचित् कार्यं सत्संगमाश्रितैर्जनैः ।
धर्मार्थमपि नो कार्यं चोरकार्यं तु कर्हिचित् ॥३१॥

Chauryam na karhichit kāryam satsangam āshritair janaihi
Dharmārtham api no kāryam chora-kāryam tu karhichit (31)

[32] नैवान्यस्वामिकं ग्राह्यं तदनुज्ञां विना स्वयम् ।
पुष्पफलाद्यपि वस्तु सूक्ष्मयौर्यं तदुच्यते ॥३२॥

Naivā'nya-svāmikam grāhyam tad-anugnām vinā svayam
Pushpa-falādyapi vastu sukshma-chauryam tad uchyate (32)

[33] मनुष्याणां पशूनां वा मत्कुशादेश्च पक्षिणाम् ।
केषां चिह्नैर्विजन्तूनां हिंसा कार्या न कर्हिचित् ॥३३॥

Manushyānām pashunām vā matkunādesha-cha pakshinām
Keshānchij-jiva-jantunām hinsā kāryā na karhichit (33)

[34] अहिंसा परमो धर्मो हिंसा त्वधर्मरूपिणी ।
श्रुतिस्मृत्यादिशास्त्रेषु स्फुटमेवं प्रकीर्तितम् ॥३४॥

Ahinsā paramo dharmo hinsā tvadharmarupini
Shruti-smrutyādi-shāstreshu sfutam evam prakirtitam (34)

[35] यागार्थमप्यजदीनां निर्दोषाणां हि प्राणिनाम् ।
हिंसनं नैव कर्तव्यं सत्संगिभिः कदाचन ॥३५॥

Yāgārtham apyajādinām nirdoshānām hi prāninām
Hinsanam naiva kartavyam satsangibhihi kadāchana (35)

[36] यागादिके च कर्तव्ये सिद्धान्तं सांप्रदायिकम् ।
अनुसृत्य हि कर्तव्यं हिंसारहितमेव तत् ॥३६॥

Yāgādike cha kartavye siddhāntam sāmpradāyikam
Anusrutya hi kartavyam hinsā-rahitam eva tat (36)

[37] मत्वापि यज्ञशेषं य वापि देवनिवेदितम् ।
मांसं कदापि भक्ष्यं न सत्संगमाश्रितैर्जनैः ॥३७॥

Matvā'pi yagna-shesham cha vā'pi deva-niveditam
Mānsam kadāpi bhakshyam na satsangam āshritair-janaihi (37)

[38] कस्यापि ताडनं नैव करणीयं कदाचन ।
अपशब्दापमानादि-सूक्ष्महिंसापि नैव य ॥३८॥

Kasyā'pi tādanam naiva karaniyam kadāchana
Apa-shabdā'pamānādi-sukshma-hinsā'pi naiva cha (38)

[39] सत्ता-कीर्ति-धन-द्रव्य-स्त्री-पुरुषादिकाभये ।
मानेर्ष्याक्रोधतश्चापि हिंसां नैव समाचरेत् ॥३९॥

Sattā-kirti-dhana-dravya-stri-purushādikā'ptaye
Mānershyā-krodhatash-chā'pi hinsām naiva samācharet (39)

[40] मनसा वयसा वापि कर्मणा हिंसने कृते ।
ततस्थितो दुःभ्यते नूनं स्वामिनारायणो हरिः ॥४०॥

Manasā vachasā vā'pi karmanā hinsane krute
Tat-sthitho dukhyate nunam Swāminārāyano Harihi (40)

[41] आत्मघातोपि हिंसैव न कार्योतः कदायन ।
पतनगलबन्धाद्यैर्विषभक्षाद्विभिस्तथा ॥४१॥

Ātma-ghāto'pi hinsaiva na kāryo'tah kadchana
Patana-gala-bandhādyair visha-bhakshādibhis-tathā (41)

[42] दुःखलज्जाभयक्रोध-रोगाद्यापत्तिकारणात् ।
धर्मार्थमपि कश्चिद्धि हन्यान्न स्वं न वा परम् ॥४२॥

Dukha-lajjā-bhaya-krodha-rogādyāpatti kāranāt
Dharmā'rtham api kashchiddhi hanyān-na swam na vā param (42)

[43] तीर्थेपि नैव कर्तव्य आत्मघातो मुमुक्षुभिः ।
नैवापि मोक्षपुण्याप्तिभावात् कार्यः स तत्र य ॥४३॥

Tirthe'pi naiva kartavya ātma-ghāto mumukshubhihi
Naivā'pi moksha-punyāpti bhāvāt kāryah sa tatra cha (43)

[44] भगवान् सर्वकर्तास्ति दयालुः सर्वरक्षकः ।
स एव नाशकः सर्व-संकटानां सदा मम ॥४४॥

Bhagavān sarva-kartā'sti dayāluh sarva-rakshakaha
Sa eva nāshakah sarva-sankatānām sadā mama (44)

[45] भगवान् कुरुते यद्धि हितार्थमेव तत्सदा ।
प्रारब्धं मे तद्विद्यैव स एव तारको मम ॥४५॥

Bhagavān kurute yaddhi hitārtham eva tat sadā
Prārabdham me tad ichchhaiva sa eva tāraako mama (45)

[46] नूनं नंक्ष्यन्ति मे विघ्नाः पापदोषाश्च दुर्गुणाः ।
नूनं प्राप्स्याम्यहं शान्तिमानन्दं परमं सुखम् ॥४६॥

Nunam nankshyanti me vighnāh pāpa-doshāsh-cha dur-gunāhā
Nunam prāpsyāmyaham shāntim ānandam paramam sukham (46)

[47] यतो मां मिलितः साक्षाद् अक्षरपुरुषोत्तमः ।
निश्चयेन तरिष्यामि दुःखजतं हि तद्बलात् ॥४७॥

Yato mām militah sākshād Akshara-Puruṣhottamaha
Nishchayena tarishyāmi dukha-jātam hi tad balāt (47)

[48] विचार्यैवं बलं रक्षेद् नाश्रितो निर्बलो भवेत् ।
आनन्दितो भवेन्नित्यं भगवद्बलवैभवात् ॥४८॥

Vichāryaivam balam rakshed nā'shrito nirbalo bhavet
Ānandito bhaven-nityam Bhagavad bala vaibhavāt (48)

- [49] ष्ठीवनं मलमूत्रादिविसर्जनं स्थलेषु च ।
शास्त्रलोकनिषिद्धेषु न कर्तव्यं कदाचन ॥४८॥

Sthivanam mala-mutrādi-visarjanam sthaleshu cha
Shāstra-loka-nishiddheshu na kartavyam kadāchana (49)

- [50] शुद्धिः सर्वविधा पात्या बाह्या याव्यन्तरा सदा ।
शुद्धिप्रियः प्रसीदेष्य शुद्धिमति जने हरिः ॥५०॥

Shuddhih sarvavidhā pālyā bāhyā chā'bhyantarā sadā
Shuddhi-priyah prasidech-cha shuddhi-mati jane Harihi (50)

- [51] सत्संगिभिः प्रबोद्धव्यं पूर्वं सूर्योदयात् सदा ।
ततः स्नानादिकं कृत्वा धर्तव्यं शुद्धवस्त्रकम् ॥५१॥

Satsangibhih praboddhavyam pūrvam sūryodayāt sadā ।
Tatah snānādikam kṛtvā dhartavyam shuddha vastrakam ॥51॥

- [52] पूर्वस्यामुत्तरस्यां वा दिशि कृत्वा मुखं ततः ।
शुद्धासनोपविष्टः सन् नित्यपूजां समाचरेत् ॥५२॥

Purvasyām uttarasyām vā dishi kṛtvā mukham tataha
Shuddhā'sanopavishtah san-nitya-pujām samācharet (52)

[53] प्रभुपूजोपयुक्तेन चन्दनेनोर्ध्वपुण्ड्रकम् ।
भाले हि तिलकं कुर्यात् कुंकुमेन च चन्द्रकम् ॥५३॥

Prabhu-pujopa-yuktena chandanenordhva pundrakam
Bhāle hi tilakam kuryāt kumkumena cha chandrakam (53)

[54] उरसि हस्तयोश्चन्द्रं तिलकं चन्दनेन च ।
स्वामिनारायणं मन्त्रं जपन् कुर्याद् गुरुं स्मरन् ॥५४॥

Uraśi hastayosh-chandram tilakam chandanena cha
Swāminārāyanam mantram japan kuryād gurum smaran (54)

[55] केवलं चन्द्रकः स्त्रीभिः कर्तव्यस्तिलकं न हि ।
कुंकुमद्रव्यतो भाले स्मरन्तीभिर्हरिं गुरुम् ॥५५॥

Kevalam chandrakah stribhiḥ kartavyas-tilakam na hi
Kumkuma dravyato bhāle smarantibhir harim gurum (55)

[56] ततः पूजाधिकाराय भक्तः सत्संगमाश्रितः ।
कुर्यादात्मवियारं च प्रतापं चिन्तयन् हरेः ॥५६॥

Tataḥ puja'dhikārāya bhaktah satsangam āshritaha
Kuryād ātma-vichāram cha pratāpam chintayan harehe (56)

[57] अक्षरभक्तमित्येवं भक्त्या प्रसन्नयेतसा ।
पुरुषोत्तमदासोस्मि मन्त्रमेतं वदेच्छुचिम् ॥५७॥

Aksharam-aham ityevam bhaktyā prasanna chetasā
Purushottama dāso'smi mantram etam vadech-chhuchim (57)

[58] अक्षरब्रह्मरूपत्वं स्वस्यात्मनि विभावयेत् ।
कुर्याच्च मानसीं पूजां शान्तं अेकाग्रयेतसा ॥५८॥

Aksharabrahma rupatvam svasyā'tmani vibhāvayet
Kuryāch-cha mānasim pujām shānta ekāgra chetasā (58)

[59] हरिर्ब्रह्मगुरुश्चैव भवतो मोक्षदायकौ ।
तयोरेव हि कर्तव्यं ध्यानं मानसपूजनम् ॥५९॥

Harir Brahma-gurush-chaiva bhavato moksha-dāyakau
Tayor eva hi kartavyam dhyānam mānasa-pujanam (59)

[60] स्थापयेच्चित्रमूर्तींश्च शुचिवस्त्रोपरि ततः ।
दर्शनं स्याद् यथा सम्यक् तथा हि भक्तिभावतः ॥६०॥

Sthāpayech-chitra-murtish-cha shuchi vastropari tataha
Darshanam syād yathā samyak tathā hi bhakti-bhāvataha (60)

[61] मध्ये तु स्थापयेत्तत्र ह्यक्षरपुरुषोत्तमौ ।
स्वामिनं हि गुणातीतं महाराजं य तत्परम् ॥६१॥

Madhye tu sthāpayet tatra hyakshara-Purushottamau
Swāminam hi Gunātitam Mahārājam cha tat param (61)

[62] प्रमुखस्वामिपर्यन्तं प्रत्येकगुरुमूर्तयः ।
प्रस्थाप्याः सेवितानां य प्रत्यक्षं मूर्तयः स्वयम् ॥६२॥

Pramukha-Swāmi-paryantam pratyeka-guru-murtayaha
Prasthāpyāh sevītānām cha pratyaksham murtayah svayam (62)

[63] आह्वानश्लोकमुच्यार्थं हरिं य गुरुमाह्वयेत् ।
हस्तौ बद्ध्वा नमस्कारं कुर्याद्धि दासत्वावतः ॥६३॥

Āhvāna-shlokaṃ uchchārya Harim cha gurum āhvayet
Hastau baddhvā namaskāram kuryāddhi dāsa-bhāvataha (63)

[64-65] आह्वान मंत्र आ प्रमाणे छेः
उत्तिष्ठ सहजानंद श्रीहरे पुरुषोत्तम ।
गुणातीताक्षर ब्रह्मन्नुत्तिष्ठ कृपया गुरो ॥
आगम्यतां हि पूजार्थम् आगम्यतां मदात्मतः ।
सान्निध्याद् दर्शनाद् दिव्यात् सौभाग्यं वर्धते मम ॥ (६४-६५)

The Ahvan Mantra is as follows:

Uttishtha Sahajānanda Shri-Hare Purushottama
Gunātītākshara brahmann-uttishtha krupayā guro
Āgamyatām hi pujārtham āgamyatām mad-ātmatah
Sānnidhyād darshanād divyāt saubhāgyam vardhate mama (64-65)

[66] मालामावर्तयेद् मन्त्रं स्वामिनारायणं जपन् ।
महिम्ना दर्शनं कुर्वन् मूर्तीनां स्थिरचेतसा ॥६६॥

Mālām āvartayed mantram Swāminārāyanam japa
Mahimnā darshanam kurvan murtinām sthira-chetasā (66)

[67] एकपादोत्थितो भूत्वा मालाम् आवर्तयेत् ततः ।
तपस उर्ध्वहस्तः सन् कुर्वाणो मूर्तिदर्शनम् ॥६७॥

Eka-pādotthito bhutvā mālām āvartayet tataha
Tapasa urdhva-hastah san kurvāno murti-darshanam (67)

[68] ततः संचिन्तयन् कुर्याद् अक्षरपुरुषोत्तमम् ।
व्यापकं सर्वकेन्द्रं च प्रतिमानां प्रदक्षिणाः ॥६८॥

Tatah sanchintayan kuryād Akshara-Purushottamam
Vyāpakam sarva kendram cha pratimānām pradakshināhā (68)

[69] साष्टांगा दण्डवत् कार्याः प्रणामाः पुरुषैस्ततः ।
नारीभिस्तूपविश्वैव पंचांगा दासभावतः ॥६९॥

Sāshāngā dandavat kāryāh pranāmāh purushais-tatah
Nāribhis-tupavishyaiva panchāngā dāsa-bhāvataha (69)

[70] प्रणामो दण्डवय्यैकः क्षमायायनपूर्वकम् ।
भक्तद्रोहनिवारार्थं कार्योधिको हि प्रत्यहम् ॥७०॥

Pranāmo dandavach-chaikah kshamā-yāchana-purvakam
Bhakta-droha-nivārārtham kāryo'dhiko hi pratyaham (70)

[71] दिव्यभावेन भक्त्या य तदनु प्रार्थयेच्छपन् ।
स्वामिनारायणं मन्त्रं शुभसंकल्पपूर्तये ॥७१॥

Divya-bhāvena bhaktyā cha tad-anu prārthayej-japan
Swāminārāyanam mantram shubha-sankalpa-purtaye (71)

[72] भक्तितः पूजयित्वैवम् अक्षरपुरुषोत्तमम् ।
पुनरागममन्त्रेण प्रस्थापयेन्निजत्मनि ॥७२॥

Bhaktitah pujayitvaivam Akshara-Purushottamam
Punar-āgama-manrena prasthāpayen-nijātmani (72)

[73] पुनरागमन मंत्र आ प्रमाणे छेः
भक्त्यैव दिव्यभावेन पूजा ते समनुष्ठिता ।
गच्छाथ त्वं मदात्मानम् अक्षरपुरुषोत्तम ॥७३॥

Punrāgaman mantra ā pramāne che:
Bhaktyaiva divya-bhāvena puajā te samanushthitā
Gachchhā'tha tvam mad-ātmānam Akshara-Purushottama (73)

[74] ततः सत्संगदाढ्याय शास्त्रं पठ्यं च प्रत्यहम् ।
आदेशाश्चोपदेशाश्च यत्र सन्ति हरेर्गुरोः ॥७४॥

Tatah satsanga-dārdhyāya shāstram pathyam cha pratyaham
Ādeshāsh-chopadeshāsh-cha yatra santi Harer guroho (74)

[75] तदनु प्रणामेद् भक्तान् आदरात्प्रभातः ।
एवं पूजां समाप्यैव कुर्यात् स्वव्यावहारिकम् ॥७५॥

Tad-anu pranamed bhaktān ādarān-namra-bhāvatah
Evam pujām samāpyaiva kuryāt sva-vyāvahārikam (75)

[76] भोज्यं नैव न पेयं वा विना पूजां जलादिकम् ।
प्रवासगमने यापि पूजां नैव परित्यजेत् ॥७६॥

Bhojyam naiva na peyam vā vinā pujām jalādikam
Pravāsa-gamane chā'pi pujām naiva pari-tyajet (76)

[77] वार्धक्येन च रोगाद्यैरन्यापद्धेतुना तथा ।
पूजार्थम् असमर्थश्चेत् तदान्यैः कारयेत् स ताम् ॥७७॥

Vārdhakyena cha rogādyair anyā'paddhetunā tathā
Pujārtham asamarthash-chet tadā'nyaih kārayet sa tām (77)

[78] स्वीयपूजा स्वतन्त्रा तु सर्वे रक्ष्या गृहे पृथक् ।
जन्मनो दिवसादेव पूजा ग्राह्या स्वसंततेः ॥७८॥

Sviyapujā svatantrā tu sarvai rakshyā gruhe pruthak
Janmano divasād eva pujā grāhyā sva-santatehe (78)

[79] भक्तिप्रार्थनसत्संगहेतुना प्रतिवासरम् ।
सुन्दरं मन्दिरं स्थाप्यं सर्वैः सत्संगिभिर्गृहे ॥७९॥

Bhakti-prārthana-satsanga-hetunā prati-vāsaram
Sundaram mandiram sthāpyam sarvaih satsangibhir gruhe (79)

[80] प्रस्थाप्यौ विधिवत् तस्मिन्नक्षरपुरुषोत्तमौ ।
गुरवश्च गुणातीता भक्त्या परम्परागताः ॥८०॥

Prasthāpyau vidhivat tasminn-Akshara-Purushottamau
Guravash-cha Gunātītā bhaktyā paramparā-gatāhā (80)

[81] प्रातः प्रतिदिनं सायं सर्वैः सत्संगिभिर्जनैः ।
आरार्तिक्यं विधातव्यं सस्तुति गृहमन्दिरे ॥८१॥

Prātah prati-dinam sāyam sarvaih satsangibhir janaihi
Ārārtikyam vidhātavyam sa-stuti gruha-mandire (81)

[82] उच्यैः स्वरैर्जय स्वामि-नारायणोति भक्तितः ।
सतादिवादनं गेयं स्थिरेण येतसा तदा ॥८२॥

Uchchaih swarair-jaya Swāmi-nārāyaneti bhaktitaha
Sa-tāli-vādanam geyam sthirena chetasā tadā (82)

[83] यैव रसवती पक्वा मन्दिरे तां निवेदयेत् ।
उच्यार्य प्रार्थनं भक्त्या ततः प्रसादितं जमेत् ॥८३॥

Yaiva rasavati pakvā mandire tām nivedayet
Uchchārya prārthanam bhaktyā tatah prasāditam jamet (83)

[84] हरयेनर्प्यं न ग्राह्यम् अन्नफलजलादिकम् ।
शुद्धौ शंकितमन्नादि नाद्यान्नेशे निवेदयेत् ॥८४॥

Haraye'narpya na grāhyam anna-fala-jalādikam
Shuddhau shankitam annādi nā'dyānneshe nivedayet (84)

[85] कीर्तनं वा जपं कुर्यात् स्मृत्यादि वा यथारुचि ।
गृहमन्दिरमास्थाय भावतः स्थिरयेतसा ॥८५॥

Kirtanam vā japam kuryāt smrutyādi vā yathā-ruchi
Gruha-mandiram āsthāya bhāvatah sthira-chetasā (85)

[86] संभूय प्रत्यहं कार्या गृहसभा गृहस्थितैः ।
कर्तव्यं भजनं गोष्ठिः शास्त्रपाठादि तत्र य ॥८६॥

Sambhuya pratyaham kāryā gruha-sabhā guruhasthitaihi
Kartavyam bhajanam goshtih shāstra-pāthādi tatra cha (86)

[87] शुद्धोपासनभक्तिं हि पोषयितुं य रक्षितुम् ।
भक्तिं मन्दिरनिर्माणरूपां प्रावतयद्धरिः ॥८७॥

Shuddhopāsana-bhaktim hi poshayitum cha rakshitum
Bhaktim mandira-nirmāna-rūpām prāvartayaddharihi (87)

[88] तथैवाज्ञापयामास सेवार्थं हरिणा सह ।
तस्य योत्तमभक्तस्य तस्यैवैवाक्षरस्य य ॥८८॥

Tathaiivā'gnāpayām āsa sevārtham Harinā saha
Tasya chottama-bhaktasya tasyevaivā'ksharasya cha (88)

[89] वर्तत उत्तमो भक्तो ब्रह्म भगवतोक्षरम् ।
नित्यं मायापरं नित्यं हरिसेवारतं यतः ॥८९॥

Vartata uttamo bhakto Brahma Bhagavato'ksharam
Nityam māyā-param nityam Hari-sevāratam yataha (89)

[90-91] मन्दिराणां हि निर्माणां तदाज्ञामनुसृत्य च ।
दिव्यानां क्रियते भक्त्या सर्वकल्याणहेतुना ॥
पुरुषोत्तममूर्त्या तद्-मध्यखण्डे यथाविधि ।
सहितं स्थाप्यते मूर्तिरक्षरस्यापि ब्रह्मणः ॥ (८०-८१)

Mandirānām hi nirmānam tad-āgnām-anusrutya cha
Divyānām kriyate bhaktyā sarva-kalyāna-hetunā
Purushottama-murtyā tad-madhya-khande yathā-vidhi
Sahitam sthāpyate murtir-Aksharasyā'pi Brahmanaha (90-91)

[92] એવમેવ ગૃહાદ્યેષુ કૃતેષુ મન્દિરેષ્વપિ ।
મધ્યે પ્રસ્થાપ્યતે નિત્યં સાક્ષરઃ પુરુષોત્તમઃ ॥૮૨॥

Evam eva gruhādyeshu kruteshu mandireshvapi
Madhye prasthāpyate nityam sā'ksharah Purushottamaha (92)

[93] પ્રાતઃ સાયં યથાકાલં સર્વસત્સંગિભિર્જનૈઃ ।
નિકટં મન્દિરં ગમ્યં ભક્ત્યા દર્શાય પ્રત્યહમ્ ॥૮૩॥

Prātah sāyam yathā-kālam sarva-satsangibhir janaihi
Nikatam mandiram gamyam bhaktyā darshāya pratyaham (93)

[94] यथा स्वधर्मरक्षा स्यात् तथैव वस्त्रधारणम् ।
सत्संगिनरनारीभिः करणीयं हि सर्वदा ॥८४॥

Yathā sva-dharma-rakshā syāt tathaiva vastra-dhāranam
Satsangi-nara-nāribhih karaniyam hi sarvadā (94)

[95] सत्संगदृढतार्थं हि सभार्थमन्तिके स्थितम् ।
गन्तव्यं प्रतिसप्ताहं मन्दिरं वापि मण्डलम् ॥८५॥

Satsanga-dradhatārtham hi sabhārtham antike sthitam
Gantavyam prati-saptāham mandiram vā'pi mandalam (95)

[96] स्वामिनारायणः साक्षादक्षराधिपतिर्हरिः ।
परमात्मा परब्रह्म भगवान् पुरुषोत्तमः ॥८६॥

Swāminārāyanah sākshād-Aksharādhīpatir-Harihi
Paramātmā Parabrahma Bhagavān Purushottamaha (96)

[97] स एकः परमोपास्य ईष्टदेवो हि नः सदा ।
तस्यैव सर्वदा भक्तिः कर्तव्यानन्यभावात् ॥८७॥

Sa ekah paramopāsya ishta-devo hi nah sadā
Tasyaiva sarvadā bhaktih kartavyā'nanya-bhāvataha (97)

[98] साक्षाद् ब्रह्माक्षरं स्वामी गुणातीतः सनातनम् ।
तस्य परम्पराद्यापि ब्रह्माक्षरस्य राजते ॥८८॥

Sākshād Brahmā'ksharam Swāmi Gunātītah sanātanam
Tasya paramparā'dyā'pi Brahmā'ksharasya rājate (98)

[99] गुणातीतसमारब्ध-परम्पराप्रतिष्ठितः ।
प्रकटाक्षरब्रह्मैकः संप्रदायेस्ति नो गुरुः ॥८९॥

Gunātīta-samārabdha-paramparā-pratishthitaha
Prakatā'kshara-brahmaikah sampradāye'sti no guruhu (99)

[100] એક એવેષ્ટદેવો નઃ એક એવ ગુરુસ્તથા ।
એકશ્ચૈવાપિ સિદ્ધાન્ત એવં નઃ એકતા સદા ॥૧૦૦॥

Eka eveshta-devo nah eka eva gurus-tathā
Ekash-chaivā'pi siddhānta evam nah ekatā sadā (100)

[101] સિદ્ધાન્તં સુવિજાનીયાદ્ અક્ષરપુરુષોત્તમમ્ ।
બ્રહ્મવિદ્યાત્મકં દિવ્યં વૈદિકં ચ સનાતનમ્ ॥૧૦૧॥

Siddhāntam suvijāniyād Akshara-Purushottamam
Brahmavidyātmakam divyam vaidikam cha sanātanam (101)

[102] जवस्तथेश्वरश्चैव माया ब्रह्माक्षरं तथा ।
परब्रह्मेति तत्त्वानि भिन्नानि पंच सर्वदा ॥१०२॥

Jivas-tatheshvarash-chaiva mâyā brahmā'ksharam tathā
Parabrahmeti tattvāni bhinnāni pancha sarvadā (102)

[103] नित्यान्यथ य सत्यानि विज्ञेयानि मुमुक्षुभिः ।
स्वामिनारायणेनैवं सिद्धान्तितं स्वयं स्फुटम् ॥१०३॥

Nityān yatha cha satyāni vigneayāni mumukshubhihi ।
Svāminārāyanenaivam siddhāntitam svayam sfutam ॥103॥

[104] तेषु मायापरौ नित्यम् अक्षरपुरुषोत्तमौ ।
जवानामीश्वराणां य मुक्तिस्तद्योगतो भवेत् ॥१०४॥

Teshu mâyā-parau nityam Akshara-Purushottamau
Jivānām-ishvarānām cha muktis-tad-yogato bhavet (104)

[105] परमात्मा परब्रह्म परं ब्रह्माक्षरात् सदा ।
ब्रह्मापि सेवते तं य दासभावेन सर्वदा ॥१०५॥

Paramātmā Parabrahma param Brahmā'ksharāt sadā
Brahmā'pi sevate tam cha dāsa-bhāvena sarvadā (105)

[106] सर्वकर्ता य साकारः सर्वोपरि सदा हरिः ।
मुमुक्षुणां विमोक्षाय प्रकटो वर्तते सदा ॥१०६॥

Sarva-kartā cha sākārah sarvopari sadā Harihi
Mumukshūnām vimokshāya prakato vartate sadā (106)

[107] ब्रह्माक्षरगुरुद्वारा भगवान् प्रकटः सदा ।
सहितः सकलैश्वर्यैः परमानन्दमर्पयन् ॥१०७॥

Brahmā'kshara-guru-dvārā Bhagavān prakatah sadā
Sahitah sakalāishvaryaih paramā'nandam arpayan (107)

[108] प्रीतिः कार्यात्मबुद्धिश्च ब्रह्माक्षरे गुरौः दृढा ।
प्रत्यक्षभगवद्भावात् सेव्यो ध्येयः स भक्तितः ॥१०८॥

Pritih kāryā'tma-buddhish-cha Bhramā'kshare gurou dradhā
Pratyaksha-Bhagavad-bhāvāt sevyo dhyeyah sa bhaktitaha (108)

[109] स्वामिनारायणो मन्त्रो दिव्यश्चालौकिकः शुभः ।
जप्योयं सकलैर्भक्तैर्दत्तोयं हरिणा स्वयम् ॥१०९॥

Swāminārāyano mantra divyash-chā'laukikah shubhaha
Japyo'yam sakalair bhaktair datto'yam Harinā swayam (109)

- [110] अक्षरं ब्रह्म विज्ञेयं मन्त्रे स्वाभीति शब्दतः ।
नारायणेति शब्देन तत्परः पुरुषोत्तमः ॥११०॥

Akshara Brahma vigne Yam mantre Swāmiti shabdataha
Nārāyaneti shabdena tat-parah Purushottamaha (110)

- [111] स्वामिनारायणेनेह सिद्धान्तोयं प्रबोधितः ।
गुरुभिश्च गुणतीतैर्दिगन्तेयं प्रवर्तितः ॥१११॥

Swāminārāyaneneha siddhānto'yam prabodhitaha
Gurubhish-cha Gunātitair digante'yam pravartitaha (111)

- [112] यज्ञपुरुषदासेन स्थापितो मूर्तिमत्तया ।
गुरुरिन्द्रग्रन्थेषु पुनरयं दृढायितः ॥११२॥

Yagnapurushadāsena sthāpito mūrtil-mattayā
Guru-charitra-granthesu punar ayam dradhāyitaha (112)

- [113] प्रमुष्गुरुणा योयं स्वीयाक्षरैः स्थिरीकृतः ।
साक्षाद् गुरोः प्रसंगेन लभ्यतेयं हि जिवने ॥११३॥

Pramukha-gurunā yo'yam sviyā'ksharaih sthiri-krutaha
Sākshād guroh prasangena labhyate'yam hi jivane (113)

- [114] अयमेव स सिद्धान्तो मुक्तिप्रदः सनातनः ।
उच्यते दर्शनं दिव्यम् अक्षरपुरुषोत्तमम् ॥११४॥

Ayam eva sa siddhānto mukti-pradah sanātanaha
Uchyate darshanam divyam Akshara-Purushottamam (114)

- [115] सिद्धान्तं परमं दिव्यम् अतादृशं विचिन्तयन् ।
सत्संगं निष्ठया कुर्याद् आनन्दोत्साहपूर्वकम् ॥११५॥

Siddhāntam paramam divyam etādrusham vichintayan
Satsangam nishthayā kuryād ānandotsāha-purvakam (115)

- [116] निजात्मानं ब्रह्मरूपं देहत्रयविलक्षणम् ।
विभाव्योपासनं कार्यं सदैव परब्रह्मणः ॥११६॥

Nijā'tmānam brahmarūpam deha-traya-vilakshanam
Vibhāvvyopāsanam kāryam sadaiva Parabrahmanaha (116)

- [117] अक्षराधिपतेर्भक्तिं सधर्माचारैर्त् सदा ।
धर्मेश रहितां नैव भक्तिं कुर्यात् कदाचन ॥११७॥

Aksharādhipater bhaktim sa-dharmām ācharet sadā
Dharmena rahitām naiva bhaktim kuryāt kadāchana (117)

[118] भक्तिं वा ज्ञानमालम्ब्य नैवाधर्मं यरेङ्गनः ।
अपि पर्वविशेषं वालम्ब्य नाधर्ममाचरेत् ॥११८॥

Bhaktim vāgnānam ālambya naivā'dharmam charej-janaha
Api parva-vishesham vā' lambya nā'dharmam ācharet (118)

[119] भंगासुरादिपानं वा धूतादिक्रीडनं तथा ।
गालिदानादिकं नैव पर्वस्वपि समाचरेत् ॥११९॥

Bhangā-surādi-pānam vā dytādi-kridanam tathā
Gāli-dānādikam naiva parvasvapi samācharet (119)

[120] परस्माद् ब्रह्मशोभ्यस्मिन्नक्षराद् ब्रह्मशस्तथा ।
प्रीत्यभावो हि वैराग्यम् अंगं भक्तेः सहायकम् ॥१२०॥

Parasmād Brahmano'nyasmin-naksharād Brahmanas-tathā
Prityabhāvo hi vairāgyam angam bhakteh sahāyakam (120)

[121] निन्दालज्जाभयापद्भ्यः सत्संगं न परित्यजेत् ।
स्वामिनारायणं देवं तद्भक्तिं कर्हिचिद् गुरुम् ॥१२१॥

Nindā-lajjā-bhayā'padbhyah satsangam na pari-tyajet
Swāminārāyanam Devam tad-bhaktim karhichid gurum (121)

[122] सेवा हरेश्च भक्तानां कर्तव्या शुद्धभावतः ।
महद्भाग्यं ममास्तीति मत्वा स्वमोक्षहेतुना ॥१२२॥

Sevā Haresh-cha bhaktānām kartavyā shuddha-bhāvataha
Mahad-bhāgyam mamāstiti matvā sva-moksha-hetunā (122)

[123] नेयो न व्यर्थतां कालः सत्संगं भजनं विना ।
आलस्यं च प्रमादादि परित्याज्यं हि सर्वदा ॥१२३॥

Neyo na vyarthatām kālah satsangam bhajanam vinā
Ālasyam cha pramādādi pari-tyājyam hi sarvadā (123)

[124] कुर्याद्धि भजनं कुर्वन् क्रिया आज्ञानुसारतः ।
क्रियाबन्धः क्रियाभारः क्रियामानस्ततो नहि ॥१२४॥

Kuryāddhi bhajanam kurvan kriyā āgnā'nusārataha
Kriyā-bandhah kriyā-bhārah kriyāmānas-tato na hi (124)

[125] सेवया कथया स्मृत्या ध्यानेन पठनादिभिः ।
सुफलं समयं कुर्याद् भगवत्कीर्तनादिभिः ॥१२५॥

Sevayā kathayā smrutyā dhyānena pathanādibhihi
Sufalam samayam kuryād Bhagavat-kirtanādibhihi (125)

[126] स्वदुर्गुणान् अपाकर्तुं संप्राप्तुं सद्गुणांस्तथा ।
सत्संगाश्रयणं कार्यं स्वस्य परममुक्तये ॥१२६॥

Sva-dur-gunān apā-kartum sam-prāptum sad-gunāns-tathā
Satsangā'shrayanam kāryam svasya parama-muktaye (126)

[127] प्रसन्नतां समावाप्तुं स्वामिनारायणप्रभोः ।
गुणातीतगुरुणां च सत्संगमाश्रयेत् सदा ॥१२७॥

Prasannatām samāvāptum Swāminārāyana-Prabhoho
Gunātita-gurunām cha satsangam āshrayet sadā (127)

[128] अहो ईहैव नः प्राप्तावक्षरपुरुषोत्तमौ ।
तत्प्राप्तिगौरवान्नित्यं सत्संगानन्दमाप्नुयात् ॥१२८॥

Aho ihaiva nah prāptāv-Akshara-Puruṣhottamau
Tat-prāpti-gauravān-nityam satsang-ānandam āpnuyāt (128)

[129] सेवाभक्तिक्थाध्यानतपोयात्रादि साधनम् ।
मानतो दम्भतो नैव कार्यं नैवेर्ष्या तथा ॥१२९॥

Sevā-bhakti-kathā-dhyāna-tapo-yātrādi sādhanam
Mānato dambhato naiva kāryam naivershyayā tathā (129)

[130] स्पर्धया द्वेषतो नैव न लौकिककङ्क्षया ।
श्रद्धया शुद्धभावेन कार्यं प्रसन्नताधिया ॥१३०॥

Spardhayā dveshato naiva na laukika-falechchhayā
Shraddhayā shuddha-bhāven kāryam prasannatā-dhiyā (130)

[131] दृश्यो न मानुषो भावो भगवति तथा गुरौ ।
मायापरौ यतो द्विव्यावक्षरपुरुषोत्तमौ ॥१३१॥

Drashyo na mānusho bhāvo Bhagavati tathā gurou
Māyā-parou yato divyāv-Akshara-Purushottamau (131)

[132] विश्वासः सुदृढीकार्यो भगवति तथा गुरौ ।
निर्बलत्वं परित्याज्यं धार्यं धैर्यं हरेर्बलम् ॥१३२॥

Vishvāsah su-dradhi-kāryo Bhagavati tathā gurau
Nirbalatvam pari-tyājyam dhāryam dhairyam Harer balam (132)

[133] कार्यं लीलायरित्राणां स्वामिनारायणप्रभोः ।
श्रवणं कथनं पाठो मननं निदिध्यासनम् ॥१३३॥

Kāryam lilā-charitrānām Swāminārāyana-Prabhoho
Shravanam kathanam pātho mananam nidi-dhyāsanam (133)

[134] प्रसंगः परया प्रीत्या ब्रह्माक्षरगुरोः सदा ।
कर्तव्यो दिव्यभावेन प्रत्यक्षस्य मुमुक्षुभिः ॥१३४॥

Prasangah parayā prityā Brahmā'kshara-guroh sadā
Kartavyo divya-bhāvena pratyakshasya mumukshubhihi (134)

[135] ब्रह्माक्षरे गुरौ प्रीतिर्द्रवैवास्ति हि साधनम् ।
ब्रह्मस्थितेः परिप्राप्तेः साक्षात्कारस्य य प्रभोः ॥१३५॥

Brahmā'kshare gurau pritir dradhaivā'sti hi sādhanam
Brahma-sthiteh pari-prāpteh sākshāt-kārasya cha Prabhoho (135)

[136] ब्रह्मगुणसमावाप्त्यै परब्रह्मानुभूतये ।
ब्रह्मगुरोः प्रसंगानां कर्तव्यं मननं सदा ॥१३६॥

Brahma-guna-samāvāptyai Parabrahmā'nubhūtaye
Brahma-guroh prasangānām kartavyam mananam sadā (136)

[137] मनसा कर्मणा वाया सेव्यो गुरुहरिः सदा ।
कर्तव्या तत्र प्रत्यक्षनारायणस्वरूपधीः ॥१३७॥

Manasā karmanā vāchā sevyo Guruharih sadā
Kartavyā tatra pratyaksha-Nārāyana-svarupa-dhihi (137)

[138] शृणुयान्न वदेन्नापि वार्तां हीनां बलेन य ।
बलपूर्णा सदा कुर्याद् वार्तां सत्संगमास्थितः ॥१३८॥

Shrunuyān-na vaden-nā'pi vārtām hinām balena cha
Bala-pūrnām sadā kuryād vārtām satsangam āsthitaha (138)

[139] वार्ता कार्या महिमनो हि ब्रह्मपरमब्रह्मणोः ।
तत्सम्बन्धवतां यापि सस्नेहमादरात् सदा ॥१३९॥

Vārtā kāryā mahimno hi Brahma-Parama-brahmanoho
Tat-sambandha-vatām chā'pi sa-sneham ādarāt sadā (139)

[140] सत्संगिषु सुहृद्भावो दिव्यभावस्तथैव य ।
अक्षरब्रह्मभावश्च विधातव्यो मुमुक्षुणा ॥१४०॥

Satsangishu suhrud-bhāvo divya-bhāvas-tathaiva cha
Aksharabrahma-bhāvash-cha vidhātavyo mumukshunā (140)

[141] परमात्मपरब्रह्म-स्वामिनारायणप्रभोः ।
ब्रह्माक्षरस्वरूपस्य गुणातीतगुरोस्तथा ॥१४१॥

Paramātma-Parabrahma-Swāminārāyana-Prabhoho
Brahmākshara-svarūpasya Gunātita-guros-tathā (141)

[142] तदर्पितस्य दिव्यस्य सिद्धान्तस्य य सर्वदा ।
भक्तानां तश्चित्तानां य पक्षो ग्राह्यो विवेकतः ॥१४२॥

Tad-arpitasya divyasya siddhāntasya cha sarvadā
Bhaktānām tach-chhritānām cha paksho grāhyo vivekataha (142)

[143] आज्ञां भगवतो नित्यं ब्रह्मगुरोश्च पालयेत् ।
ज्ञात्वा तदनुवृत्तिं य तामेवानुसरेद् दृढम् ॥१४३॥

Āgnām Bhagavato nityam Brahma-gurosh-cha pālayet
Gnātvā tad-anuvruttim cha tām evā'nusared dradham (143)

[144] तदाज्ञां पालयेत् सद्य आलस्यादि विहाय य ।
सानन्दोत्साहमाहात्म्यं तत्प्रसादधिया सदा ॥१४४॥

Tad-āgnām pālayet sadya ālasyādi vihāya cha
Sānandotsāha-māhātmyam tat-prasāda-dhiyā sadā (144)

[145] अन्तर्दृष्टिश्च कर्तव्या प्रत्यहं स्थिरचेतसा ।
किं कर्तुमागतोस्मीह किं कुर्वेहमिहेति य ॥१४५॥

Antar-drashtish-cha kartavyā pratyaham sthira-chetasā
Kim kartum āgato'smīha kim kurve'ham iheti cha (145)

[146] संप्राप्याक्षररूपत्वं भजेयं पुरुषोत्तमम् ।
प्रत्यहं चिन्तयेद्देवं स्वीयलक्ष्यमतन्द्रितः ॥१४६॥

Samprāpyā'kshara-rupatvam bhajeyam Purushottamam
Pratyaham chintayed evam sviya-lakshyam atandritaha (146)

[147] कर्तायं सर्वहर्तायं सर्वोपरि नियामकः ।
प्रत्यक्षमिह लब्धो मे स्वामिनारायणो हरिः ॥१४७॥

Kartā'yam sarva-hartā'yam sarvopari niyāmakaha
Pratyaksham iha labdho me Swāminārāyano Harihi (147)

[148] अत एवास्मि धन्योऽहं परमभाग्यवानहम् ।
कृतार्थश्चैव निःशङ्को निश्चिन्तोस्मि सदा सुखी ॥१४८॥

At evā'smi dhanyo'ham parama-bhāgyavān aham
Krutārthash-chaiva nihshanko nishchinto'smi sadā sukhi (148)

[149] एवं प्राप्तेर्महिम्नश्च प्रत्यहं परियिन्तनम् ।
प्रबोः प्रसन्नतायाश्च कार्यं स्थिरेण येतसा ॥१४९॥

Evam prapter mahimnash-cha pratyaham pari-chintanam
Prabhoh prasannatayash-cha karyam sthirena chetasā (149)

[150] देहत्रय-त्रयवस्थातो ज्ञात्वा भेदं गुणत्रयात् ।
स्वात्मनो ब्रह्मशैकत्वं प्रतिदिनं विभावयेत् ॥१५०॥

Deha-traya-trayavasthāto gnātvā bhedam guṇa-trayāt
Svātmano Brahmanaikatvam prati-dinam vibhāvayet (150)

[151] प्रत्यहमनुसन्धेया जगतो नाशशीलता ।
स्वात्मनो नित्यता चिन्त्या सच्चिदानन्दरूपता ॥१५१॥

Pratyaham anusandheyā jagato nāsha-shilatā
Svātmano nityatā chintyā sach-chid-ānanda-rupatā (151)

[152] भूतं यच्च भवद्यच्च यदेवाग्रे भविष्यति ।
सर्वं तन्मे हितायैव स्वामिनारायणेश्छया ॥१५२॥

Bhutam yach-cha bhavad yach-cha yad-eva'gre bhavishyati
Sarvam tan me hitāyaiva Swāminārāyaṇeśchhayā (152)

[153] प्रार्थनं प्रत्यहं कुर्याद् विश्वासभक्तिभावतः ।
गुरोर्ब्रह्मस्वरूपस्य स्वामिनारायणप्रभोः ॥१५३॥

Prārthanam pratyaham kuryād vishvāsa-bhakti-bhāvataha
Guror Brahmaswarupasya Swāminārāyana-Prabhoho (153)

[154] मानेर्ष्याकामक्रोधादि-दोषावेगो भवेत् तदा ।
अक्षरमहमित्यादि शान्तमना विचिन्तयत् ॥१५४॥

Mānershyā-kāma-krodhādi-doshā'vego bhavet tadā
Aksharam-aham ityādi shānta-manā vichintayet (154)

[155] मया सह सदैवास्ति सर्वदोषनिवारकः ।
स्वामिनारायणः साक्षाद् अवं बलं य धारयेत् ॥१५५॥

Mayā saha sadaivā'sti sarva-dosha-nivārakaha
Swāminārāyanah sākshād evam balam cha dhārayet (155)

[156] स्वधर्मं पालयेन्नित्यं परधर्मं परित्यजेत् ।
स्वधर्मो भगवद्गुरोराज्ञायाः परिपालनम् ॥१५६॥

Sva-dharmam pālayen-nityam para-dharmam pari-tyajet
Sva-dharmo Bhagavad-gurvor āgnāyāh pari-pālanam (156)

[157] तदाज्ञां यत् परित्यज्य क्रियते स्वमनोधृतम् ।
परधर्मः स विज्ञेयो विवेकिभिर्मुमुक्षुभिः ॥१५७॥

Tad-āgnām yat pari-tyajya kriyate sva-mano-dhrutam
Para-dharmah sa vigneyo vivekibhir mumukshubhihi (157)

[158] सत्संगनियमाद् यद्धि विरुद्धं धर्मलोपकम् ।
फलदमपि नायर्थं भवेद् यद् भक्तिबाधकम् ॥१५८॥

Satsanga-niyamād yaddhi viruddham dharma-lopakam
Fala-dam api nā'charyam bhaved yad bhakti-bādhakam (158)

[159] आदरेण प्रणामैश्च मधुरवचनादिभिः ।
यथोचितं हि सम्मान्या वृद्धा ज्ञानवयोगुणैः ॥१५९॥

Ādarena pranāmaish-cha madhura-vachanādibhihi
Yatho-chitam hi sanmānyā vruddhā gnāna-vayo-gunaihi (159)

[160] सदैवादरणीया हि विद्वद्वरिष्ठशिक्षकाः ।
यथाशक्ति य सत्कार्याः साधुवादादिकर्मणा ॥१६०॥

Sadaivā'daraniyā hi vidvad-varishtha-shikshakāhā
Yathā-shakti cha sat-kāryāh sādhuvādādi-karmanā (160)

[161] जनसंबोधनं कुर्याद् यथाकार्यगुणादिकम् ।
संवर्धयेत् तदुत्साहं यथाशक्ति सुकर्मसु ॥१६१॥

Jana-sambodhanam kuryād yathā-kārya-gunādikam
Samvardhayet tad-utsāham yathā-shakti su-karmasu (161)

[162] सत्यां वदेद् हितां यैव वदेद् वाणीं प्रियां तथा ।
मिथ्यारोप्योपवादो न कस्मिंश्चित् कर्हिचिञ्जने ॥१६२॥

Satyām vaded hitām chaiva vaded vānim priyām tathā
Mithyā'ropyo'pavādo na kasminsh-chit karhichij-jane (162)

[163] न वदेत् कुत्सितां वायम् अपशब्दकलङ्किताम् ।
श्रोतृदुःखकरं निन्द्यां कठोरं द्वेषगर्भिणीम् ॥१६३॥

Na vadet kutsitām vācham apa-shabda-kalankitām
Shrotru-dukha-karim nindyām kathorām dvesha-garbhinim (163)

[164] असत्यं न वदेत् क्वापि वदेत् सत्यं हितावहम् ।
सत्यमपि वदेन्नैव यत् स्यादन्याहितावहम् ॥१६४॥

Asatyam na vadet kvāpi vadet satyam hitā'vaham
Satyam api vaden-naiva yat syād anyā'hitā'vaham (164)

[165] अन्यावगुणदोषादिवार्ता कदापि नोच्यरेत् ।
तथाकृते त्वशान्तिः स्याद् अप्रीतिश्च उरेर्गुरोः ॥१६५॥

Anyā'vaguna-doshādi-vārtām kadā'pi nochcharet
Tathā krute tvashāntih syād apritish-cha Harer guroho (165)

- [166] अत्यन्तावश्यके नूनं परिशुद्धेन भावतः ।
सत्यप्रोक्तौ न दोषः स्याद् अधिकारवतां पुरः ॥१६६॥

Atyantā'vashyake nunam pari-shuddhena bhāvataha
Satya-proktau na doshah syād adhikāra-vatām puraha (166)

- [167] आचारो वा विचारो वा तादृक् कार्यो न कर्हिचित् ।
अन्येषाम् अहितं दुःखं येन स्यात् क्लेशवर्धनम् ॥१६७॥

Āchāro vā vichāro vā tādruk kāryo na karhichit
Anyeshām ahitam dukham yena syāt klesha-varadhanam (167)

- [168] सुहृद्भावेन भक्तानां शुभगुणगणान् स्मरेत् ।
न ग्राह्योवगुणस्तेषां द्रोहः कार्यो न सर्वथा ॥१६८॥

Suhrad-bhāvena bhaktānām shubha-guna-ganān smaret
Na grāhyo'vagus-teshām drohah kāryo na sarvathā (168)

- [169] सुखे नोच्छृंखलो भूयाद् दुःखे नोद्वेगमाप्नुयात् ।
स्वामिनारायणोच्छ्रितः सर्वं प्रवर्तते यतः ॥१६९॥

Sukhe noch-chhrunkhalo bhuyād dukhe nodvegam āpnuyāt
Swāminārāyanechchhātah sarvam pravartate yataha (169)

[170] विवादः कलहो वापि नैव कार्यः कदाचन ।
वर्तितव्यं विवेकेन रक्ष्या शान्तिश्च सर्वदा ॥१७०॥

Vivādah kalaho vā'pi naiva kāryah kadāchana
Vartitavyam vivekena rakshyā shāntish-cha sarvadā (170)

[171] वचने वर्तने क्वापि विचारे लेखने तथा ।
कठोरतां भजेन्नैव जनः कोपि कदाचन ॥१७१॥

Vachane vartane kvāpi vichāre lekhane tathā
Kathoratām bhajen-naiva janah ko'pi kadāchana (171)

[172] सेवां मातुः पितुः कुर्याद् गृही सत्संगमाश्रितः ।
प्रतिदिनं नमस्कारं तत्पादेषु निवेदयेत् ॥१७२॥

Sevām mātuh pituh kuryād gruhi satsangam āshritaha
Prati-dinam namaskāram tat-pādeshu nivedayet (172)

[173] श्वशुरः पितृवत् सेव्यो वध्वा श्वश्रुश्च मातृवत् ।
स्वपुत्रीवत् स्नुषा पाल्या श्वश्रापि श्वशुरेश्च य ॥१७३॥

Shvashurah pitruvat sevyo vadhvā shvashrush-cha mātruvat
Sva-putrivat snushā pālyā shvashrvā'pi shvashurena cha (173)

[174] संपाल्याः पुत्रपुत्र्यश्च सत्संगशिक्षणादिना ।
अन्ये सम्बन्धिनः सेव्या यथाशक्ति च भावतः ॥१७४॥

Sampālyāh putra-putryash-cha satsanga-shikshanādinā
Anye sambandhinah sevya yathā-shakti cha bhāvataha (174)

[175] गृहे हि मधुरां वाशीं वदेद् वाचं त्यजेत् कटुम् ।
कमपि पीडितं नैव प्रकुर्याद् मलिनाशयात् ॥१७५॥

Gruhe hi madhurām vānim vaded vācham tyajet katum
Kam api piditam naiva prakuryād malinā'shayāt (175)

[176] मिलित्वा भोजनं कार्यं गृहस्थैः स्वगृहे मुदा ।
अतिथिर्हि यथाशक्ति संभाव्य आगतो गृहम् ॥१७६॥

Militvā bhojanam kāryam gruhasthah sva-gruhe mudā
Atithir hi yathā-shakti sambhāvya āgato gruham (176)

[177] मरणादिप्रसंगेषु कथाभजनकीर्तनम् ।
कार्यं विशेषतः स्मर्यो ह्यक्षरपुरुषोत्तमः ॥१७७॥

Maranādi-prasangeshu kathā-bhajana-kirtanam
Kāryam visheshatah smāryo hyakshara-Purushottamah (177)

[178] पुत्रीपुत्रात्मिका स्वस्य संस्कार्या संततिः सदा ।
सत्संगदिव्यसिद्धान्तैः सदायारैश्च सद्गुणैः ॥१७८॥

Putri-putrātmikā svasya sanskāryā santatih sadā
Satsanga-divya-siddhāntaih sad-āchāraish-cha sadgunaihi (178)

[179] सत्संगशास्त्रपाठाद्यैर्गर्भस्थामेव संततिम् ।
संस्क्रुयात् पूरयेन् निष्ठाम् अक्षरपुरुषोत्तमे ॥१७९॥

Satsanga-shāstra-pāthādyair-garbha-sthām eva santatim
Sanskuryāt purayen-nishthām Akshara-Purushottame (179)

[180] कुदृष्टया पुरुषैर्नैव स्त्रियो दृश्याः कदाचन ।
अेवमेव कुदृष्टया य स्त्रीभिर्दृश्या न पूरुषाः ॥१८०॥

Kudrashtyā purushair naiva striyo drushyāh kadāchana
Evam eva kudrushtyā cha sribhir drushyā na purushāhā (180)

[181] स्वीयपत्नीतराभिस्तु रहसि वसनं सह ।
आपत्कालं विना क्वापि न कुर्युर्गृहिशो नराः ॥१८१॥

Sviya-patnitarābhis-tu rahasi vasanam saha
Āpat-kālam vinā kvāpi na kuryur gruhino narāhā (181)

[182] तथैव नहि नार्योपि तिष्ठेयुः स्वपतीतरैः ।
पुरुषैः साकभेकान्ते ह्यापत्तिसमयं विना ॥१८२॥

Tathaiva na hi nāryo'pi tishtheyuh sva-patitaraihi
Purushaih sākam-ekānte hyāpatti-samayam vinā (182)

[183] नरः समीपसम्बन्ध-हीनां स्त्रियं स्पृशेन्नहि ।
नैव स्पृशेत् तथा नारी तादृशं पुरुषान्तरम् ॥१८३॥

Narah samipa-sambandha-hinām striyam sprushen-na hi
Naiva sprushet tathā nāri tādrusham purushāntaram (183)

[184] आपत्कालेन्यरक्षार्थं स्पर्शो दोषो न विद्यते ।
अन्यथा नियमाः पात्या अनापत्तौ तु सर्वदा ॥१८४॥

Āpat-kāle'nya-rakshārtham sparshe dosho na vidyate
Anyathā niyamāh pālyā anāpattau tu sarvadā (184)

[185] अश्लीलं यत्र दृश्यं स्याद् धर्मसंस्कारनाशकम् ।
नाटक्यलचित्रादि तत्र पश्येत् कदाचन ॥१८५॥

Ashlilam yatra drushyam syād dharmasanskāra-nāshakam
Nātaka-chala-chitrādi tan-na pashyet kadāchana (185)

[186] मनुष्यो व्यसनी यः स्याद् निर्लज्जो व्यभियारवान् ।
तस्य संगो न कर्तव्यः सत्संगमाश्रितैर्जनैः ॥१८६॥

Manushyo vyanani yah syād nirlajjo vyabhichāravān
Tasya sango na kartavyah satsangam-āshritair-janaihi (186)

[187] संगश्चारित्र्यहीनायाः करणीयो नहि स्त्रियाः ।
स्त्रीभिः स्वधर्मरक्षार्थं पाल्याश्च नियमा दृढम् ॥१८७॥

Sangash-chāritrya-hināyāh karaniyo na hi striyāhā
Stribhihi sva-dharma-rakshārtham pālyāsh-cha niyamā dradham
(187)

[188] न तादृक्छृणुयाद् वाचं गीतं ग्रन्थं पठेन्न च ।
पश्येन्न तादृशं दृश्यं यस्मात् कामविवर्धनम् ॥१८८॥

Na tādruk-chhrunuyād vācham gītam grantham pathenna cha
Pashyen-na tādrusham drashyam yasmāt kāma-vivardhanam (188)

[189] धनद्रव्यधरादीनां सदा दानप्रदानयोः ।
नियमा लेखसाक्ष्यादेः पालनीया अवश्यतः ॥१८९॥

Dhana-dravya-dharādinām sadā'dāna-pradānayoho
Niyamā lekha-sākshyādeh pālaniyā avashyataha (189)

[190] प्रसंगे व्यवहारस्य सम्बन्धित्तिरपि स्वकैः ।
लेखादिनियमाः पात्याः सकलैराश्रितैर्जनैः ॥१८०॥

Prasange vyavahārasya sambandhibhir api svakaihi
Lekhādi-niyamāh pālyāh sakalair āshritair janaihi (190)

[191] न कार्यो व्यवहारश्च दुष्टैर्जनैः सह क्वचित् ।
दीनजनेषु भाव्यं च सत्संगित्तिर्दयान्वितैः ॥१८१॥

Na kāryo vyavahārash-cha dushtair janaih saha kvachit
Dina-janeshu bhāvyaṃ cha satsangibhir dayā'nvitaihi (191)

[192] लौकिकं त्वविचार्यैव सहसा कर्म नाचरेत् ।
इलादिकं विचार्यैव विवेकेन तद् आचरेत् ॥१८२॥

Laukikam tvavichāryaiva sahasā karma nā'charet
Falādikam vichāryaiva vivekena tad ācharet (192)

[193] लुंघ्या कदापि न ग्राह्या कैश्चिदपि जनैरिह ।
नैव कार्यो व्ययो व्यर्थः कार्यः स्वायानुसारतः ॥१८३॥

Lunchā kadāpi na grāhyā kaishchid api janair iha
Naiva kāryo vyayo vyarthah kāryah svā'yā'nusārataha (193)

[194] कर्तव्यं लेखनं सम्यक् स्वस्यायस्य व्ययस्य च ।
नियमाननुसृत्यैव प्रशासनकृतान् सदा ॥१८४॥

Kartavyam lekhanam samyak svasyā'yasya vyayasya cha
Niyamān anusrutyaiva prashāsana-krutān sadā (194)

[195] स्वायाद्धि दशमो भागो विंशोथवा स्वशक्तितः ।
अर्थः सेवाप्रसादार्थं स्वामिनारायणप्रभोः ॥१८५॥

Svā'yāddhi dashamo bhāgo vinsho'thavā sva-shaktitaha
Arpyah sevā-prasādārtham Swāminārāyana-Prabhoho (195)

[196] स्वोपयोगानुसारेण प्रकुर्यात् संग्रहं गृही ।
अन्नद्रव्यधनादीनां कालशक्त्यनुसारतः ॥१८६॥

Svopayogā'nusārena prakuryāt sangraham gruhi
Anna-dravya-dhanādinām kāla-shaktyanusārataha (196)

[197] अन्नजलादिभिश्चैव यथाशक्ति जलादिभिः ।
पालिताः पशुपक्ष्याद्याः संभाव्या हि यथोचितम् ॥१८७॥

Anna-falādibhish-chaiva yathā-shakti jalādibhihi
Pālitāh pashu-pakshyādyāh sambhāvya hi yathochitam (197)

[198] धनद्रव्यधरादीनां प्रदानादानयोः पुनः ।
विश्वासहननं नैव कार्यं न कपटं तथा ॥१८८॥

Dhana-dravya-dharādinām pradānā'dānayoh punaha
Vishvāsa-hananam naiva kāryam na kapatam tathā (198)

[199] प्रदातुं कर्मकारिभ्यः प्रतिज्ञातं धनादिकम् ।
यथावाच्यं प्रदेयं तत् नोनं देयं कदाचन ॥१८९॥

Pradātum karma-kāribhyah pratignātam dhanādikam
Yathā-vācham pradeyam tat nonam deyam kadāchana (199)

[200] नैव विश्वासघातं हि कुर्यात् सत्संगमाश्रितः ।
पालयेद् वचनं दत्तं प्रतिज्ञातं न लंघयेत् ॥२००॥

Naiva vishvāsa-ghātam hi kuryāt satsangam āshritaha
Pālayed vachanam dattam pratignātam na langhayet (200)

[201] प्रशास्ता पालयेद् धर्मान् नियता ये सुशासने ।
लोकानां भरणं पुष्टिं कुर्यात् संस्काररक्षणम् ॥२०१॥

Prashāstā pālayed dharmān-niyatā ye sushāsane
Lokānām bharanam pushtim kuryāt sanskāra-rakshanam (201)

[202] स्वास्थ्यशिक्षणसंरक्षा-विद्युदन्नजलादिकैः ।
सुव्यवस्था विधातव्या सर्वाभ्युदयहेतुना ॥२०२॥

Svāsthya-shikshana-samrakshā-vidyud-anna-jalādikaihi
Su-vyavasthā vidhātavyā sarvā'bhyudaya-hetunā (202)

[203] गुणसामर्थ्यरुच्यादि विदित्वैव जनस्य तु ।
तद्गुणितेषु कार्येषु योजनीयो विचार्य सः ॥२०३॥

Guna-sāmarthya-ruchyādi viditvaiva janasya tu
Yad-uchiteshu kāryeshu yojaniyo vichārya saha (203)

[204] शक्या भगवतो यत्र भक्तिः स्वधर्मपालनम् ।
तस्मिन् देशे निवासो हि करणीयः सुभेन च ॥२०४॥

Shakyā Bhagavato yatra bhaktih sva-dharma-pālanam
Tasmin deshe nivāso hi karaniyah sukhena cha (204)

[205] विद्याधनादिकं प्राप्तुं देशान्तरं गतेपि च ।
सत्संगमादरात् तत्र कुर्यान्नियमपालनम् ॥२०५॥

Vidyā-dhanādikam prāptum deshāntaram gate'pi cha
Satsangam ādarāt tatra kuryān-niyama-pālanam (205)

[206] यद्देशे हि स्ववासः स्यात् तद्देशनियमाश्च ये ।
सर्वथा पालनीयास्ते तत्प्रशासनसंमताः ॥२०६॥

Yad-deshe hi sva-vāśah syāt tad-desha-niyamāśh-cha ye
Sarvathā pālaniyāste tat-prashāsana-sammatāhā (206)

[207] संजाते देशकालादेर्वैपरीत्ये तु धैर्यतः ।
अन्तर्भजेत सानन्दम् अक्षरपुरुषोत्तमम् ॥२०७॥

Sanjāte desha-kālāder vaiparitye tu dhairyataha
Antar-bhajet sānandam Akshara-Purushottamam (207)

[208] आपत्काले तु सम्प्राप्ते स्वीयवासस्थले तदा ।
तं देशं हि परित्यज्य स्थेयं देशान्तरे सुखम् ॥२०८॥

Āpat-kāle tu samprāpte sviya-vāśa-sthale tadā
Tam deshah hi pari-tyajya stheyam deshāntare sukham (208)

[209] कार्यं बालैश्च बालाभिर्बाल्याद् विद्याभिप्रापणम् ।
दुराचारः कुसंगश्च त्याज्यानि व्यसनानि च ॥२०९॥

Kāryam bālaish-cha bālābhir bālyāḍ vidyā'bhi-prāpanam
Durāchārah kusangash-cha tyājyāni vyaśanāni cha (209)

[210] उत्साहाद् आदरात् कुर्यात् स्वाभ्यासं स्थिरचेतसा ।
व्यर्थां न नयेत्कालं विद्यार्थी व्यर्थकर्मसु ॥२१०॥

Utsāhād ādarāt kuryāt svā'bhyāsam sthira-chetasā
Vyarthatām na nayet kālam vidyārthī vyartha-karmasu (210)

[211] बाल्यादेव दृढीकुर्यात् सेवाविनम्रतादिकम् ।
निर्बलतां भयं चापि नैव गच्छेत् कदाचन ॥२११॥

Bālyād eva dradhi-kuryāt sevā-vinamratādikam
Nirbalatām bhayam chā'pi naiva gachchhet kadāchana (211)

[212] बाल्यादेव हि सत्संगं कुर्याद् भक्तिं च प्रार्थनाम् ।
कार्या प्रतिदिनं पूजा पित्रोः पंचांगवन्दना ॥२१२॥

Bālyād eva hi satsangam kuryād bhaktim cha prārthanām
Kāryā prati-dinam puja pitroh panchānga-vandanā (212)

[213] विशेषसंयमः पाल्यः कौमार्ये यौवने तथा ।
अयोग्यस्पर्शदृश्याद्यास्त्याज्याः शक्तिविनाशकाः ॥२१३॥

Vishesha-sanyamah pālyah kaumārye yauvane tathā
Ayogya-sparsha-drushyādyās-tyājyāh shakti-vināshakāhā (213)

[214] सत्फलोन्यायकं कुर्याद् उचितमेव साहसम् ।
न कुर्यात् केवलं यद्धि स्वमनोलोकरंजकम् ॥२१४॥

Sat-falonnāyakam kuryād uchitam eva sāhasam
Na kuryāt kevalam yaddhi sva-mano-loka-ranjakam (214)

[215] नियतोद्यमकर्तव्ये नालस्यम् आप्नुयात् क्वचित् ।
श्रद्धां प्रीतिं हरौ कुर्यात् पूजां सत्संगमन्वहम् ॥२१५॥

Niyatodyama-kartavye nā'lasyam āpnuyāt kvachit
Shraddhām pritim Harau kuryāt pujām satsangam anvaham (215)

[216] संगोत्र बलवाँल्लोके यथासंगं हि ज्वनम् ।
सतां संगम् अतः कुर्यात् कुसंगं सर्वथा त्यजेत् ॥२१६॥

Sango'tra balavānl-loke yathā-sangam hi jivanam
Satām sangam atah kuryāt kusangam sarvathā tyajet (216)

[217] कामासक्तो भवेद् यो हि कृतघ्नो लोकवंचकः ।
पाण्डुरी कपटी यश्च तस्य संगं परित्यजेत् ॥२१७॥

Kāmā'sakto bhaved yo hi krutaghno loka-vanchakaha
Pākhandi kapati yash-cha tasya sangam pari-tyajet (217)

[218] હરેસ્તદવતારાણાં ખણ્ડનં વિદધાતિ યઃ ।
ઉપાસ્તેઃ ખણ્ડનં યશ્ચ કુરુતે પરમાત્મનઃ ॥૨૧૮॥

Hares-tad-avatārāṅāṁ khandanam vidadhāti yaha
Upāsteh khandanam yash-cha kurute Paramātmanaha (218)

[219] સાકૃતિકં પરબ્રહ્મ મનુતે યો નિરાકૃતિ ।
તસ્ય સંગો ન કર્તવ્યસ્તાદૃગ્ગ્રન્થાન્ પઠેન્નહિ ॥૨૧૯॥

Sākrutikam Parabrahma manute yo nirākṛuti
Tasya sango na kartavyas-tādrug-granthān pathen-na hi (219)

[220] ખણ્ડનં મન્દિરાણાં યો મૂર્તીનાં કુરુતે હરેઃ ।
સત્યાહિંસાદિધર્માણાં તસ્ય સંગં પરિત્યજેત્ ॥૨૨૦॥

Khandanam mandirāṅāṁ yo murtināṁ kurute Harehe
Satyā'hinsādi-dharmāṅāṁ tasya sangam pari-tyajet (220)

[221] ગુર્વાશ્રયવિરોધી યો વૈદિકશાસ્ત્રખન્ડકઃ ।
ભક્તિમાર્ગવિરોધી સ્યાત્ તસ્ય સંગં ન ચાયરેત્ ॥૨૨૧॥

Gurvāshraya-virodhi yo vaidika-shāstra-khandakaha
Bhakti-mārga-virodhi syāt tasya sangam na chā'charet (221)

[222] बुद्धिमानपि लोके स्याद् व्यावहारिककर्मसु ।
न सेव्यो भक्तिहीनश्चेच्छास्त्रपारंगतोपि वा ॥२२२॥

Buddhimān api loka syād vyāvahārika-karmasu
Na sevya bhakti-hinash-chech-chhāstra-pārangato'pi vā (222)

[223] श्रद्धामेव तिरस्कृत्य ह्याध्यात्मिकेषु केवलम् ।
पुरस्करोति यस्तर्कं तत्संगमाचरेन्नहि ॥२२३॥

Shraddhām eva tiras krutya hyādhyātmikeshu kevalam
Puras-karoti yas-tarkam tat-sangam-ācharen-na hi (223)

[224] तत्संगेपि कुसंगो यो ज्ञेयः सोपि मुमुक्षुभिः ।
तत्संगश्च न कर्तव्यो हरिभक्तैः कदाचन ॥२२४॥

Satsange'pi kusango yo gneyah so'pi mumukshubhihi
Tat-sangash-cha na kartavyo haribhaktaih kadāchana (224)

[225] हरौ गुरौ च प्रत्यक्षे मनुष्यभावदर्शनः ।
शिथिलो नियमे यश्च न तस्य संगमाचरेत् ॥२२५॥

Harau gurau cha pratyakshe manushya-bhāva-darshanaha
Shithilo niyame yash-cha na tasya sangam ācharet (225)

[226] भक्तेषु दोषदृष्टिः स्याद् अवगुणैकभाषकः ।
मनस्वी यो गुरुद्रोही न य तत्संगमाचरेत् ॥२२६॥

Bhakteshu dosha-drushtih syād avagunaika-bhāshakaha
Manasvi yo guru-drohi na cha tat-sangam ācharet (226)

[227] सत्कार्यनिन्दको यश्च सच्छास्त्रनिन्दको जनः ।
सत्संगनिन्दको यश्च तत्संगमाचरेन्नहि ॥२२७॥

Sat-kārya-nindako yash-cha sach-chhāstra-nindako janaha
Satsanga-nindako yash-cha tat-sangam ācharen-na hi (227)

[228] वचनानां श्रुतेर्यस्य निष्ठाया भंजनं भवेत् ।
गुरौ हरौ य सत्संगे तस्य संगं परित्यजेत् ॥२२८॥

Vachanānām shruter yasya nishthāyā bhanjanam bhavet
Gurau Harau cha satsange tasya sangam pari-tyajet (228)

[229] भवेद् यो दृढनिष्ठावान् अक्षरपुरुषोत्तमे ।
दृढभक्तिर्विवेकी य कुर्यात् तत्संगमादरात् ॥२२९॥

Bhaved yo dradha-nishthāvān Akshara-Purushottame
Dradha-bhaktir-vivekī cha kuryāt tat-sangam ādarāt (229)

[230] उरेर्गुरोश्च वाक्येषु शंका यस्य न विद्यते ।
विश्वासुर्बुद्धिमान् यश्च कुर्यात् तत्संगमादरात् ॥२३०॥

Harer-gurosh-cha vākyeshu shankā yasya na vidyate
Vishvāsurbuddhimān yash-cha kuryāt tat-sangam ādarāt (230)

[231] आज्ञायाः पालने नित्यं सोत्साहं तत्परो दृढः ।
निर्मानः सरलो यश्च कुर्यात् तत्संगमादरात् ॥२३१॥

Āgnāyāh pālāne nityam sotsāham tat-paro dradhaha
Nirmānaha saralo yash-cha kuryāt tat-sangam ādarāt (231)

[232] उरेर्गुरोश्चरित्रेषु दिव्येषु मानुषेषु यः ।
सस्नेहं दिव्यतादर्शी कुर्यात् तत्संगमादरात् ॥२३२॥

Harer gurosh-charitreshu divyeshu mānusheshu yah
Sa-sneham divyatā-darshi kuryāt tat-sangam ādarāt (232)

[233] तत्परोन्यगुणग्राहे विमुक्तो दुर्गुणोक्तितः ।
सुहृद्भावी य सत्संगे कुर्यात् तत्संगमादरात् ॥२३३॥

Tat-paro'nya-guna-grāhe vimukho dur-gunoktitaha
Suhrad-bhāvī cha satsange kuryāt tat-sangam ādarāt (233)

[234] लक्ष्यं यस्यैकमात्रं स्याद् गुरुहरिप्रसन्नता ।
आचारेपि विचारेपि कुर्यात् तत्संगमादरात् ॥२३४॥

Lakshyam yasyaika-mātram syād Guruhari-prasannatā
Āchāre'pi vichāre'pi kuryāt tat-sangam ādarāt (234)

[235] स्वसंप्रदायग्रन्थानां यथाशक्ति यथारुचि ।
संस्कृते प्राकृते वापि कुर्यात् पठनपाठने ॥२३५॥

Sva-sampradāya-granthānām yathā-shakti yathā-ruchi
Sanskrate prākrate vā'pi kuryāt pathana-pāthane (235)

[236] स्वामिवार्ताः पठेन्नित्यं तथैव वचनामृतम् ।
गुणातीतगुरुणां य चरितं भावतः पठेत् ॥२३६॥

Swāmi-vārtāḥ pathen-nityam tathaiva Vachanāmrutam
Gunātita-gurunām cha charitam bhāvataḥ pathet (236)

[237] उपदेशाश्चरित्राणि स्वामिनारायणप्रभोः ।
गुणातीतगुरुणां य सत्संगिनां हि ज्वनम् ॥२३७॥

Upadeshāsh-charitrāṇi Swāminārāyana-Prabhoho
Gunātita-gurunām cha satsanginām hi jivanam (237)

[238] अतस्तच्छ्रवणं कुर्याद् मननं निदिध्यासनम् ।
महिम्ना श्रद्धया भक्त्या प्रत्यहं शान्तयेतसा ॥२३८॥

Atas-tach-chhravanam kuryād mananam nidi-dhyāsanam
Mahimnā shraddhayā bhaktyā pratyaham shānta-chetasā (238)

[239] सांप्रदायिकसिद्धान्त-बाधकरं हि यद् वचः ।
पठ्यं श्रव्यं न मन्तव्यं संशयोत्पादकं य यत् ॥२३९॥

Sāmpradāyika-siddhānta-bādhakaram hi yad vachaha
Pathyam shravyam na mantavyam sanshayotpādakam cha yat (239)

[240] स्वामिनारायणे भक्तिं परां दृढयितुं हृदि ।
गुरुहरेः समादेशाख्यातुर्मास्ये व्रतं यरेत् ॥२४०॥

Swāminārāyane bhaktim parām dradhayitum hradi
Guruhareh samādeśhāch chāturmāsye vratam charet (240)

[241] चान्द्रायणोपवासादिर्मन्त्रजपः प्रदक्षिणाः ।
कथाश्रुतिर्दण्डवच्य प्रणामा अधिकास्तदा ॥२४१॥

Chāndrāyanopavāsādir mantra-japah pradakshināhā
Kathā-shrutir-dandavach-cha pranāmā adhikās-tadā (241)

[242] एत्येवमादिरूपेण श्रद्धया प्रीतिपूर्वकम् ।
हरिप्रसन्नतां प्राप्तुं विशेषां भक्तिमाचरेत् ॥२४२॥

Ityevam ādirupena shraddhayā priti-purvakam
Hari-prasannatām prāptum visheshām bhaktim ācharet (242)

[243] सम्प्रदायस्य शास्त्राणां पठनं पाठनं तदा ।
यथारुचि यथाशक्ति कुर्याद् नियमपूर्वकम् ॥२४३॥

Sampradāyasya shāstrāṇām pathanam pāthanam tadā
Yathā-ruchi yathā-shakti kuryād niyama-purvakam (243)

[244] सर्वैः सत्संगिभिः कार्याः प्रीतिं वर्धयितुं हरौ ।
उत्सवा भक्तिभावेन उर्षेणोद्भासतस्तथा ॥२४४॥

Sarvaih satsangibhih kāryāh pritim vardhayitum Harau
Utsavā bhakti-bhāvena harshenollāsatas-tathā (244)

[245] जन्ममहोत्सवा नित्यं स्वामिनारायणप्रभोः ।
ब्रह्माक्षरगुरुणां च कर्तव्या भक्तिभावतः ॥२४५॥

Janma-mahotsavā nityam Swāminārāyana-Prabhoho
Brahmākshara-gurunām cha kartavyā bhakti-bhāvataha (245)

[246] हरेर्गुरोर्विशिष्टानां प्रसंगानां दिनेषु च ।
सत्संगिभिर्यथाशक्ति कार्याः पर्वोत्सवा जनैः ॥२४६॥

Harer guror vishishtānām prasangānām dineshu cha
Satsangibhir yathā-shakti kāryāḥ parvotsavā janaihi (246)

[247] सवाद्यं कीर्तनं कार्यं पर्वोत्सवेषु भक्तितः ।
महिम्नश्च कथावार्ता करणीया विशेषतः ॥२४७॥

Sa-vādyam kirtanam kāryam parvotsaveshu bhaktitaha
Mahimnash-cha kathā-vārtā karaniyā visheshataha (247)

[248] चैत्रशुक्लनवम्यां हि कार्यं श्रीरामपूजनम् ।
कृष्णाष्टम्यां तु कर्तव्यं श्रावणे कृष्णपूजनम् ॥२४८॥

Chaitra-shukla-navamyām hi kāryam Shri-Rāma-pujanam
Krishnā'shtamyām tu kartavyam Shrāvane Krishna-pujanam (248)

[249] शिवरात्रौ हि कर्तव्यं पूजनं शंकरस्य च ।
गणेशं भाद्रशुक्लायां यतुर्थ्यां पूजयेत् तथा ॥२४९॥

Shiva-rātrau hi kartavyam pujanam Shankarasya cha
Ganesham Bhādra-shuklāyām chaturthyām pujayet tathā (249)

[250] मारुतिम् आश्विने कृष्ण-चतुर्दश्यां हि पूजयेत् ।
मार्गे मन्दिरसंप्राप्तौ तद्देवं प्रशमेद् हृदा ॥२५०॥

Mārutim āshvine krushna-chaturdashyām hi pujayet
Mārge mandira-samprāptau tad-devam pranamed hradā (250)

[251] विष्णुश्च शंकरश्चैव पार्वती च गजाननः ।
दिनकरश्च पञ्चैता मान्याः पूजया हि देवताः ॥२५१॥

Vishnush-cha Shankarash-chaiva Pārvati cha Gajānanaha
Dina-karash-cha panchaitā mānyāh pujoyā hi devatāhā (251)

[252] परिरक्षेद् दृढां निष्ठाम् अक्षरपुरुषोत्तमे ।
तथापि नैव कर्तव्यं देवतान्तरनिन्दनम् ॥२५२॥

Pari-rakshed dradhām nishthām Akshara-Purushottame
Tathā'pi naiva kartavyam devatā'ntara-nindanam (252)

[253] धर्मा वा संप्रदाया वा येन्ये तदनुयायिनः ।
न ते द्वेष्या न ते निन्द्या आदर्तव्याश्च सर्वदा ॥२५३॥

Dharmā vā sampradāyā vā ye'nye tad-anuyāyinaha
Na te dveshyā na te nindyā ādartavyāsh-cha sarvadā (253)

[254] मन्दिराणि य शास्त्राणि सन्तस्तथा कदाचन ।
न निन्धास्ते हि सत्कार्या यथाशक्ति यथोचितम् ॥२५४॥

Mandirāni cha shāstrāni santas-tathā kadāchana
Na nindyāste hi satkāryā yathā-shakti yathochitam (254)

[255] संयमनोपवासादि यद्यत्तपः समाचरेत् ।
प्रसादाय हरेस्तत्तु भक्त्यर्थमेव केवलम् ॥२५५॥

Sanyam-anopavāsādi yad-yat-tapah samācharet
Prasādāya Hares-tat tu bhaktyartham eva kevalam (255)

[256] एकादश्या व्रतं नित्यं कर्तव्यं परमादरात् ।
तद्दिने नैव भोक्तव्यं निषिद्धं वस्तु कर्हिचित् ॥२५६॥

Ekādashyā vratam nityam kartavyam param-ādarāt ।
Tad-dine naiva bhoktavyam niṣiddham vastu karhichit ॥256॥

[257] उपवासे दिवानिद्रां प्रयत्नतः परित्यजेत् ।
दिवसनिद्रया नश्येद् उपवासात्मकं तपः ॥२५७॥

Upavāse divā-nidrām prayatnatah pari-tyajet
Divasa-nidrayā nashyed upavāsātmakam tapaha (257)

[258] स्वामिनारायणेनेह स्वयं यद्धि प्रसादितम् ।
गुरुभिश्चाक्षरब्रह्म-स्वरूपैर्यत् प्रसादितम् ॥२५८॥

Swāminārāyaneneha swayam yaddhi prasāditam
Gurubhish-chā'kshara-Brahma-swarupair yat prasāditam (258)

[259] तेषां स्थानविशेषाशां यात्रां कर्तुं य इच्छति ।
तद्यात्रां स जनः कुर्याद् यथाशक्ति यथारुचि ॥२५९॥

Teshām sthāna-visheshānām yātrām kartum ya ichchhati
Tad yātrām sa janah kuryād yathā-shakti yathā-ruchi (259)

[260] अयोध्यां मथुरां काशीं केदारं बदरीं व्रजेत् ।
रामेश्वरादि तीर्थं च यथाशक्ति यथारुचि ॥२६०॥

Ayodhyām Mathurām Kāshim Kedāram Badarim vrajet
Rāmeshvarādi tirtham cha yathā-shakti yathā-ruchi (260)

[261] मर्यादा पालनीयैव सर्वैर्मन्दिरमागतैः ।
नार्यो नैव नरैः स्पृश्या नारीभिश्च नरास्तथा ॥२६१॥

Maryādā pālaniyaiva sarvair mandiram āgataih
Nāryo naiva naraih sprushyā nāribhish-cha narās-tathā (261)

[262] नियममनुसृत्यैव सत्संगस्य तु मन्दिरे ।
वस्त्राणि परिधेयानि स्त्रीभिः पुम्भिश्च सर्वदा ॥२६२॥

Niyamam anusrutyaiva satsangasya tu mandire
Vastrāni pari-dheyāni sribhih pumbhish-cha sarvadā (262)

[263] गच्छेद् यदा दर्शनार्थं भक्तजनो हरेर्गुरोः ।
रिक्तेन पाणिना नैव गच्छेत् तदा कदाचन ॥२६३॥

Gachchhed yadā darshanārtham bhakta-jano Harer guroho
Riktena pāninā naiva gachchhet tadā kadāchana (263)

[264] आदित्यचन्द्रयोर्ग्राह-काले सत्संगिभिः समैः ।
परित्यज्य क्रियाः सर्वाः कर्तव्यं भजनं हरेः ॥२६४॥

Āditya-chandrayor grāha-kāle satsangibhih samaihi
Pari-tyajya kriyāhā sarvāh kartavyam bhajanam Harehe (264)

[265] निद्रां च भोजनं त्यक्त्वा तदैकत्रोपविश्य च ।
कर्तव्यं ग्राहमुक्त्यन्तं भगवत्कीर्तनादिकम् ॥२६५॥

Nidrām cha bhojanam tyaktvā tadaikatropavishya cha
Kartavyam grāha-muktyantam Bhagavat-kirtanādikam (265)

[266] ग्राहमुक्तौ सवस्त्रं हि कार्यं स्नानं समैर्जनैः ।
त्यागिभिश्च हरिः पूज्यो देयं दानं गृहस्थितैः ॥२६६॥

Grāha-muktau sa-vastram hi kāryam snānam samair janaihi
Tyāgibhish-cha Harihi pujoyo deyam dānam gruhasthitaihi (266)

[267] जन्मनो मरणस्यापि विधयः सूतकाद्यः ।
सत्संगरीतिमाश्रित्य पात्याः श्राद्धाद्यस्तथा ॥२६७॥

Janmano maranasyā'pi vidhayah sutakādayaha
Satsanga-ritim-āshritya pālyāh shrāddhā-dayas-tathā (267)

[268] प्रायश्चित्तमनुष्ठेयं ज्ञाते त्वयोग्यवर्तने ।
परमात्मप्रसादार्थं शुद्धेन भावतस्तदा ॥२६८॥

Prāyash-chittam anushtheyam jāte tvayogyavartane
Paramātma-prasādārtham shuddhena bhāvatas-tadā (268)

[269] आपत्काले तु सत्येव ह्यापदो धर्ममायरेत् ।
अल्पापत्तिं महापत्तिं मत्वा धर्मं न संत्यजेत् ॥२६९॥

Āpat-kāle tu satyeva hyāpado dharmam ācharet
Alpāpattim mahāpattim matvā dharmam na san-tyajet (269)

[270] आपत्तौ कष्टदायां तु रक्षा स्वस्य परस्य च ।
यथैव स्यात् तथा कार्यं रक्षता भगवद्बलम् ॥२७०॥

Āpattau kashta-dāyām tu rakshā svasya parasya cha
Yathaiva syāt tathā kāryam rakshatā Bhagavad-balam (270)

[271] आपत्तौ प्राणनाशिन्यां प्राप्तायां तु विवेकिना ।
गुर्वद्देशानुसारेण प्राणान् रक्षेत् सुखं वसेत् ॥२७१॥

Āpattau prāna-nāshinyām prāptāyām tu vivekinā
Gurvādeshā'nusārena prānān rakshet sukham vaset (271)

[272] सत्संगरीतिमाश्रित्य गुर्वद्देशानुसारतः ।
परिशुद्धेन भावेन सर्वैः सत्संगिभिर्जनैः ॥२७२॥

Satsanga-ritim-āshritya gurvādeshā'nusārataha
Pari-shuddhena bhāvena sarvaih satsangibhir janaihi (272)

[273] देशं कालमवस्थां च स्वशक्तिमनुसृत्य च ।
आचारो व्यवहारश्च प्रायश्चित्तं विधीयताम् ॥२७३॥

Desham kālam avasthām cha sva-shaktim anusrutya cha
Āchāro vyavahārash-cha prāyash-chittam vidhiyatām (273)

[274] જીવનમ્ ઉન્નતિં યાતિ ધર્મનિયમપાલનાત્ ।
અન્યશ્ચાપિ સદાચારપાલને પ્રેરિતો ભવેત્ ॥૨૭૪॥

Jīvanam unnatim yāti dharma-niyama-pālanāt
Anyashchā'pi sadāchāra-pālane prerito bhavet (274)

[275] ભૂતપ્રેતપિશાચાદેભયં કદાપિ નાપ્નુયાત્ ।
ઈદૃક્શંકાઃ પરિત્યજ્ય હરિભક્તઃ સુખં વસેત્ ॥૨૭૫॥

Bhuta-preta-pishāchāder bhayam kadāpi nā'pnuyāt
Idruk shankāh pari-tyajya haribhaktah sukham vaset (275)

[276] શુભાશુભપ્રસંગેષુ મહિમસહિતં જનઃ ।
પવિત્રાં સહજાનન્દ-નામાવલિં પઠેત્ તથા ॥૨૭૬॥

Shubhā'shubha-prasangeshu mahima-sahitam janaha
Pavitrām Sahajānanda-Nāmāvalim pathet tathā (276)

[277] કાલો વા કર્મ વા માયા પ્રભવેન્નૈવ કર્હિચિત્ ।
અનિષ્ટકરણે નૂનં સત્સંગાશ્રયશાલિનામ્ ॥૨૭૭॥

Kālo vā karma vā māyā prabhaven-naiva karhichit
Anishta-karane nunam satsangā'shraya-shālinām (277)

[278] अयोग्यविषयाश्चैवम् अयोग्यव्यसनानि य ।
आशंकाः संपरित्याज्याः सत्संगमाश्रितैः सदा ॥२७८॥

Ayogya-vishayāsh-chaivam ayogya-vyasanāni cha
Āshankāh sampari-tyājyāh satsangam āshritaih sadā (278)

[279] नैव मन्येत कर्तृत्वं कालकर्मादिकस्य तु ।
मन्येत सर्वकर्तारम् अक्षरपुरुषोत्तमम् ॥२७९॥

Naiva manyeta kartrutvam kāla-karmādikasya tu
Manyeta sarva-kartāram Akshara-Purushottamam (279)

[280] विपत्तिषु धरेद्धैर्यं प्रार्थनं यत्नमाचरेत् ।
भजेत दृढविश्वासम् अक्षरपुरुषोत्तमे ॥२८०॥

Vipattishu dhared dhairyam prārthanam yatnam ācharet
Bhajeta dradha-vishvāsam Akshara-Purushottame (280)

[281] त्यागाश्रमेच्छुना दीक्षा ग्राह्या ब्रह्माक्षराद् गुरोः ।
ब्रह्मचर्यं सदा सर्वैः पाल्यं त्यागिभिरष्टधा ॥२८१॥

Tyāgā'shramechchunā dikshā grāhyā Brahmā'ksharād guroho
Brahma-charyam sadā sarvaih pālyam tyāgibhir ashtadhā (281)

[282] धनं तु त्यागिभिस्त्याज्यं रक्ष्यं स्वीयतया न य ।
स्पृश्यं नैवापि वित्तं य त्यागिभिस्तु कदाचन ॥२८२॥

Dhanam tu tyāgibhis-tyājyam rakshyam sviyatayā na cha
Sprushyam naivā'pi vittam cha tyāgibhis-tu kadāchana (282)

[283] त्यागिभिः प्रीतिवृद्धयर्थम् अक्षरपुरुषोत्तमे ।
निष्कामत्वं सदा धार्यं निर्लोभत्वं सदैव य ॥२८३॥

Tyāgibhih priti-vruddhyartham Akshara-Purushottame
Nishkāmatvam sadā dhāryam nirlobhatvam sadaiva cha (283)

[284] निःस्वादत्वं सदा धार्यं निःस्नेहत्वं तथैव य ।
निर्मानत्वं सदा धार्यम् अन्ये य त्यागिनो गुणाः ॥२८४॥

Nihsvādatvam sadā dhāryam nihsnehatvam tathaiva cha
Nirmānatvam sadā dhāryam anye cha tyāgino gunāhā (284)

[285] स्वात्मब्रह्मैकतां प्राप्य स्वामिनारायणो हरिः ।
सर्वदा भजनीयो हि त्यागिभिर्दिव्यभावतः ॥२८५॥

Svā'tma-brahmaikatām prāpya Swāminārāyano Harihi
Sarvadā bhajaniyo hi tyāgibhir divyabhāvataha (285)

[286] त्यागो न केवलं त्यागस्त्यागो भक्तिमयस्त्वयम् ।
परित्यागो ह्ययं प्रामुम् अक्षरपुरुषोत्तमम् ॥२८६॥

Tyāgo na kevalam tyāgas-tyāgo bhakti-mayas-tvayam
Pari-tyāgo hyayam prāptum Akshara-Purushottamam (286)

[287] आज्ञोपासनसिद्धान्ताः सर्वजिवहितावहाः ।
दुःखविनाशका अते परमसुखदायकाः ॥२८७॥

Āgnopāsana-siddhāntāḥ sarva-jiva-hitāvahāḥ
Dukha-vināshakā ete parama-sukha-dāyakāḥ (287)

[288] अतच्छास्त्रानुसारेण यः प्रीत्या श्रद्धया जनः ।
आज्ञोपासनयोर्दार्ढ्यं प्रकुर्यात् स्वस्य जिवने ॥२८८॥

Etachchhāstrānusārena yah prityā shraddhayā janaha
Āgnopāsanayor dārdhyam prakuryāt svasya jivane (288)

[289] हरेः प्रसन्नतां प्राप्य तत्कृपाभाजनो भवेत् ।
जिवन्नेव स्थितिं ब्राह्मी शास्त्रोक्तामाप्नुयात् स य ॥२८९॥

Harehe prasannatām prāpya tat-krupā-bhājano bhavet
jivan-neva sthitim brāhmin shāstroktām āpnuyāt sa cha (289)

[290] धर्मैकान्तिकसंसिद्धिम् आप्नुते दिव्यमक्षरम् ।
शाश्वतं भगवद्धाम मुक्तिमात्यन्तिकी सुखम् ॥२८०॥

Dharmaikāntika-sansiddhim āpnute divyam Aksharam
Shāshvatam Bhagavad-dhāma muktim-ātyantikim sukham (290)

[291] अक्षरब्रह्मसाधर्म्यं संप्राप्य दासभावतः ।
पुरुषोत्तमभक्तिर्हि मुक्तिरात्यन्तिकी मता ॥२८१॥

Aksharabrahma-sādharmyam samprāpya dāsa-bhāvataha
Purushottama-bhaktir hi muktir ātyantiki matā (291)

[292] संक्षिप्यात्र कृतं ह्येवम् आज्ञोपासनवर्णनम् ।
तद्विस्तरं विजानीयात् सांप्रदायिकशास्त्रतः ॥२८२॥

Sankshipyā'tra krutam hyevam āgnopāsana-varnanam
Tad vistaram vijāniyāt sāmpradāyika-shāstrataha (292)

[293] एतत्सत्संगदीक्षेति शास्त्रस्य प्रतिवासरम् ।
कार्यः सत्संगिभिः पाठ एकाग्रचेतसा जनैः ॥२८३॥

Etat-Satsanga-Diksheti shāstrasya prati-vāsaram
Kāryah satsangibhih pātha ekāgra-chetasā janaihi (293)

[294] पठने यासमर्थेस्तु श्रव्यं तत् प्रीतिपूर्वकम् ।
आयरितुं च कर्तव्यः प्रयत्नः श्रद्धया तथा ॥२८४॥

Pathane chā'samarthais-tu shravyam tat priti-purvakam
Ācharitum cha kartavyah prayatnah shraddhayā tathā (294)

[295] परमात्मा परं ब्रह्म स्वामिनारायणो हरिः ।
सिद्धान्तं स्थापयामास ह्यक्षरपुरुषोत्तमम् ॥२८५॥

Paramātmā Param Brahma Swāminārāyano Harihi
Siddhāntam sthāpayāmāsa hyakshara-Purushottamam (295)

[296] गुरवश्च गुणतीताश्चकुस्तस्य प्रवर्तनम् ।
विरचितमिदं शास्त्रं तत्सिद्धान्तानुसारतः ॥२८६॥

Guravash-cha Gunātītāsh-cha-krustasya pravartanam
Virachitam idam shāstram tat-siddhāntā'nusārataha (296)

[297] कृपयैवावतीर्षोत्र मुमुक्षुमोक्षहेतुना ।
परब्रह्म दयालुर्हि स्वामिनारायणो भुवि ॥२८७॥

Krupayaivā'vatirno'tra mumukshu-moksha-hetunā
Parabrahma dayālur hi Swāminārāyano bhuvi (297)

[298] सकलाश्रितभक्तानां योगक्षेमौ तथावहत् ।
व्यधात् स द्विविधं श्रेय आमुष्मिकं तथैहिकम् ॥२८८॥

Sakalā'shrita-bhaktānām yoga-kshemau tathā'vahat
Vyadhāt sa dvi-vidham shreya āmushmikam tathaihikam (298)

[299] सर्वत्रैवाभिवर्षन्तु सदा दिव्याः कृपाशिषः ।
परमात्मपरब्रह्म-स्वामिनारायणप्रभोः ॥ २८९॥

Sarvatraivā'bhivarshantu sadā divyāh krupā'shishaha
Paramātma-Parabrahma-Swāminārāyana-Prabhoho (299)

[300] सर्वेषां सर्वदुःखानि तापत्रयमुपद्रवाः ।
क्लेशास्तथा विनश्येयुरज्ञानं संशया भयम् ॥३००॥

Sarveshām sarva-dukhāni tāpa-trayam upadravāhā
Kleshās-tathā vinashyeyur agnānam sanshayā bhayam (300)

[301] भगवत्कृपया सर्वे स्वास्थ्यं निरामयं सुखम् ।
प्राप्नुवन्तु परां शान्तिं कल्याणं परमं तथा ॥३०१॥

Bhagavat-krupayā sarve svāsthyam nirāmayam sukham
Prāpnuvantu parām shāntim kalyānam paramam tathā (301)

[302] न कश्चित् कस्यचित् कुर्याद् द्रोहं द्वेषं तथा जनः ।
सेवन्तामादरं सर्वे सर्वदैव परस्परम् ॥३०२॥

Na kashchit kasyachit kuryād droham dvesham tathā janaha
Sevantām ādaram sarve sarvadaiva parasparam (302)

[303] सर्वेषां ज्ञायतां प्रीतिर्दृढा निष्ठा य निश्चयः ।
विश्वासो वर्धतां नित्यम् अक्षरपुरुषोत्तमे ॥३०३॥

Sarveshām jāyatām pritir dradhā nishthā cha nishchayaha
Vishvāso vardhatām nityam Akshara-Purushottame (303)

[304] भवन्तु बलिनः सर्वे भक्ताश्च धर्मपालने ।
आप्नुयुः सहजानन्द-परात्मनः प्रसन्नताम् ॥३०४॥

Bhavantu balinah sarve bhaktāsh-cha dharma-pālāne
Āpnuyuh Sahajānanda-Parātmanah prasannatām (304)

[305] प्रशान्तैर्जायतां युक्तो मनुष्यैर्धर्मशास्त्रिभिः ।
संसारः साधनाशीलैरध्यात्ममार्गसंस्थितैः ॥३०५॥

Prashāntair jāyatām yukto manushyair dharma-shālibhihi
Sansārah sādhanā-shilair adhyātma-mārga-sansthitaihi (305)

[306] औक्यं मिथः सुहृद्भावो मैत्री कारुण्यमेव च ।
सहनशीलता स्नेहः सर्वजनेषु वर्धताम् ॥३०६॥

Aikyam mithah suhrud-bhāvo maitri kārunyaṃ eva cha
Sahana-shilatā snehah sarva-janeshu vardhatām (306)

[307] सत्संगे दिव्यसम्बन्धाद् ब्रह्मज्ञः परब्रह्मज्ञः ।
सर्वेषां जयतां दार्ढ्यं निर्दोषदिव्यभावयोः ॥३०७॥

Satsange divya-sambandhād Brahmanah Parabrahmanaha
Sarveshām jāyatām dārdhyam nirdosha-divya-bhāvayoho (307)

[308] अक्षररूपतां सर्वे संप्राप्य स्वात्मनि जनाः ।
प्राप्नुयुः सहजानन्दे भक्तिं हि पुरुषोत्तमे ॥३०८॥

Akshara-rupatām sarve samprāpya svātmani janāḥ
Prāpnuyuh Sahajānande bhaktim hi Purushottame (308)

[309] माघस्य शुक्लपंचम्याम् आरब्धमस्य लेखनम् ।
पवित्रे विक्रमाब्दे हि रसरशिषद्विसंमिते ॥३०९॥

Māghasya shukla-panchamyām ārabdham asya lekhanam
Pavitre vikramābde hi rasarshi-kha-dvi-sanmite (309)

[310] चैत्रशुक्लनवम्यां य स्वामिनारायणप्रभोः ।
तस्य संपूर्णतां प्राप्तं दिव्यजन्ममहोत्सवे ॥३१०॥

Chaitra-shukla-navamyām cha Swāminārāyaṇa-Prabhoho
Tach-cha sampurnatām prāptam divya-janma-mahotsave (310)

[311] उपास्यसहजानन्द-हरये परब्रह्मणे ।
मूलाक्षरगुणातीतानन्दाय स्वामिने तथा ॥३११॥

Upāśya-Sahajānanda-Haraye Parabrahmane
Mulākshara-Gunātītānandāya Swāmine tathā (311)

[312] भगतञ्जमहाराज- साक्षाद्विज्ञानमूर्तये ।
यज्ञपुरुषदासाय सत्यसिद्धान्तरक्षिणे ॥३१२॥

Bhagataji-Mahārāja-sākshād-vignāna-murtaye
Yagnapurushadāsāya satya-siddhānta-rakshine (312)

[313] वात्सल्यार्द्रात्मने नित्यम् आनन्दब्रह्मयोगिने ।
विश्ववन्द्यविनम्राय गुरवे प्रमुखाय य ॥३१३॥

Vātsalyā'rdrā'tmane nityam ānanda-brahma-yogine
Vishva-vandya-vinamrāya gurave Pramukhāya cha (313)

[314] अंजलिः शास्त्ररूपोयं सानन्दं भक्तिभावतः ।
अर्प्यते प्रमुखस्वामि-जन्मशताब्दिपर्वणि ॥३१४॥

Anjalih shāstra-rupo'yam sānandam bhakti-bhāvataha
Arpyate Pramukha-Swāmi-janma-shatābdi-parvani (314)

[315] तनोतु सकले विश्वे परमानन्दमंगलम् ।
स्वामिनारायणः साक्षाद् अक्षरपुरुषोत्तमः ॥३१५॥

Tanotu sakale vishve paramānanda-mangalam
Swāminārāyanah sākshād Akshara-Purushottamaha (315)

॥ सत्संगं विष्णुं मुखणठं स्मर्य ॥

NOTES

॥ सत्संगदीक्षा मुखणठ स्मर्था ॥

સત્સંગ દીક્ષાના સંસ્કૃત શ્લોકોનો
મુખપાઠ કરનારને અક્ષરપુરુષોત્તમ
દર્શનનો વિદ્વાન જાગ્રવો.

સાંક.

॥ મત્સંગદીક્ષા મુખપાઠ સ્પર્ધા ॥
ઓફિસ

Bhramswarup
Pramukh Swami Maharaj

Guruhari
Mahant Swami Maharaj